

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM
2016–2019**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jana Kučerová

**Česká televize jako médium veřejné služby pro osoby se
sluchovým postižením**

Praha 2019

Vedoucí bakalářské práce:
doc. PhDr. Jaroslav Buček, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

**BACHELOR PART-TIME STUDIES
2016–2019**

BACHELOR THESIS

Jana Kučerová

**Czech Television as a Public Service Medium
for People with Hearing Impairment**

Prague 2019

The Bachelor Thesis Work Supervisor:
doc. PhDr. Jaroslav Buček, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

.....
Jana Kučerová

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce doc. PhDr. Jaroslavu Bučkovi, Ph.D., za odborné připomínky, cenné rady a čas věnovaný této bakalářské práci.

Anotace

Předložená bakalářská práce se zabývá pořady pro sluchově postižené menšiny ve veřejnoprávním médiu, a to dle toho, jak mu to ukládá zákon o České televizi. Teoretická část této práce shrne historii České televize, informuje o legislativě a představí schémata jednotlivých žánrů a programů České televize. Dále se zaměří na sluchově postižené osoby v České republice a na televizní vysílání určené této minoritě. Praktická část analyzuje vysílání pořadů zaměřených na sluchově postižené osoby z let 2016 a 2017 a předloží pohled široké veřejnosti na vysílání pro sluchově postižené osoby a názor Rady České televize.

Klíčová slova

Analýzy pořadů, Česká televize, pořady, sluchově postižené osoby.

Annotation

The presented bachelor thesis deals with programs for hearing impaired minorities in public media, as required by the Czech Television Act. The theoretical part of this work summarizes the history of Czech Television, informs us about legislation, presents the schemes of individual genres and programs of Czech Television. It will also focus on hearing impaired people in the Czech Republic and television broadcasts intended for this minority. The practical part analyses the broadcasting of programs focusing on hearing impaired people from 2016 and 2017, presents the general public's view of broadcasting for the hearing impaired and the opinion of the Czech Television Council.

Keywords

Czech Television, hearing impaired people, programs, program analyses.

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 HISTORIE TELEVIZNÍHO VYSÍLÁNÍ	10
2 ZÁKON O ČESKÉ TELEVIZI	15
3 RADA ČESKÉ TELEVIZE	17
4 SCHÉMATA PROGRAMŮ ČT	19
5 OSOBY SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM V ČR	34
6 POŘADY ČT PRO OSOBY SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM	42
6.1 Pořady pro dospělé – zpravodajství.....	44
6.2 Pořady pro dospělé – publicistika.....	47
6.3 Pořady pro děti.....	51
PRAKTICKÁ ČÁST	55
7 POPIS VÝZKUMU A VÝZKUMNÝ VZOREK	55
8 PRŮBĚH VÝZKUMU	57
8.1 Přípravná část.....	58
8.2 Realizační část.....	59
8.2.1 Pořady pro osoby se sluchovým postižením v roce 2016.....	60
8.2.2 Pořady pro osoby se sluchovým postižením v roce 2017.....	65
8.2.3 Pořady pro osoby se sluchovým postižením pohledem diváka.....	69
8.2.4 Pořady pro osoby se sluchovým postižením pohledem Rady ČT.....	75
8.3 Vyhodnocení.....	76
ZÁVĚR	78
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	80
SEZNAM ZKRATEK	84
SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	85
SEZNAM PŘÍLOH	88

ÚVOD

Osoby se sluchovým postižením tvoří část populace, která se kromě jiného vyznačuje zvláštním přístupem ke komunikaci. Lidé, kteří zcela či částečně neslyší, však mají právo na plnohodnotný život. Za tímto účelem se jejich potřebám přizpůsobuje i televizní vysílání a další oblasti společenského života. V předkládané práci bude prezentována problematika komunikace osob se sluchovým postižením, a to zejména v kontextu televizního vysílání.

Základním znakem mezilidských vztahů je vzájemné dorozumívání se, sdělování informací a komunikace. V našem okolí se setkáváme s neslyšícími osobami, které i přes jejich handicap zvládají jejich život s nadhledem. Osoby bez sluchového postižení nepřemýšlejí nad tím, který pořad mohou sledovat, ale který si vyberou. Z vlastní zainteresovanosti si autorka vybrala téma bakalářské práce, která má za úkol zmapovat a analyzovat zákonem danou povinnost České televize vysílat daný podíl pořadů určených pro osoby se sluchovým postižením. Česká televize je veřejnoprávní institucí zřízená samostatným zákonem č. 483/1991 Sb. a má plnit úkoly veřejné služby. Úkolem práce je nejen analyzovat, ale zároveň zlomit komunikační bariéry s cílem integrace, kterou Česká televize svým vysíláním přináší.

V teoretické části bakalářské práce se autorka zaměří na historii televizního vysílání, dále definuje zákonem stanovenou povinnost České televize vysílat pořady pro sluchově postižené občany a představí programová schémata. Přiblíží atypickou minoritní komunitu neslyšících a jejich vyrovnávání se s tímto handicapem. V šesté kapitole autorka představí vznik vysílání pořadů pro sluchově postižené osoby a specifikuje žánry zaměřující se na neslyšící minoritu, a to ze dvou pohledů. Jedním z nich bude analýza žánrů a pořadů pro dospělou populaci a druhým pohledem bude analýza žánrů a pořadů pro děti a mládež.

V praktické části bude autorka zkoumat formou analýzy zákonem danou povinnost České televize za roky 2016 a 2017. Pomocí dotazníkového průzkumu bude oslovena širší veřejnost k ověření vnímání pořadů, které Česká televize vysílá pro sluchově postiženou minoritu. Poslední část výzkumu přinese odpovědi Rady České televize, která byla formou elektronické pošty požádána o vyjádření ke zkoumanému problému.

Cílem této práce je ověřit plnění zákonem dané povinnosti České televize poskytovat veřejné služby pro osoby se sluchovým postižením. Tento veřejnoprávní orgán má dle zákona vysílat pořady se skrytými nebo otevřenými titulky a vysílat (resp. vyrábět) pořady v českém znakovém jazyce nebo je opatřovat simultánním tlumočením do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením. Ověřování probíhá na základě veřejně dostupných dokumentů (především z výročních zpráv České televize) a vlastní analýzou pořadů. Kvantitativním šetřením bude zároveň oslovena široká veřejnost s dotazy týkajícími se vnímání pořadů pro sluchově postiženou menšinu vysílaných Českou televizí. Cílem této práce je potvrdit, či naopak vyvrátit, zda Česká televize splňuje § 3, písm. j) zákona č. 483/1991 Sb. tím, že opatřuje alespoň 70 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky a alespoň 2 % vysílaných pořadů vyrábí v českém znakovém jazyce nebo je opatřuje simultánním tlumočením do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením.

TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE TELEVIZNÍHO VYSÍLÁNÍ

Televize jako nově vznikající médium měla díky rozhlasu výhodu, a to posluchače, tedy budoucí diváky. Rozhlas jako první médium byl veden neprobádanou cestou. V roce 1948 provedl první pokusné televizní vysílání Vojenský technický ústav v Tanvaldu. Vzhledem ke změnám politického režimu a rozdělení Československa prošla Česká televize (dříve Československá televize) mnoha změnami. Historici dělí televizního vysílání na dvě zásadní části. První je rok 1953, kdy u nás začalo první televizní vysílání, druhou je pak období po listopadu roku 1989.

Televizní vysílání 1953–1989

Na základě rozhodnutí vlády bylo v tehdejší Československu před šedesáti pěti lety (1. května 1953) zahájeno televizní vysílání. Jako první vysílač sloužila Petřínská rozhledna, přičemž televizní studio vzniklo v centru Prahy, a to v Měšťánské besedě ve Vladislavově ulici.¹

Z počátku se vysílalo černobíle, přičemž televize vysílala v průměru 3,8 hodiny týdně (tři dny v týdnu, v létě pak dva dny). Od 1. 11. 1953 se vysílalo již čtyři dny v týdnu (úterý, čtvrtek, pátek a neděle). Od prvního roku vysílání bylo ve čtvrtek do odpoledního programu zařazeno také vysílání pro děti, na kterém se podíleli Štěpánka Haničincová, Vladimír Kovařík či Ondřej Sekora.

V prvních dvou letech bylo zpravodajství přebírané od Československého rozhlasu. Na obrazovku byl přenášen pouze zvuk doplněný snímaným diapozitivem „Posloucháte Rozhlasové noviny“.

Od 25. února 1954 bylo televizní vysílání prohlášeno za pravidelné. V tomto roce televize vysílala 8,8 hodiny týdně, a to 189 pořadů, přičemž 51 pořadů bylo určeno výhradně pro děti a mládež. Pětinu (21 %) vysílacího času tvořily politicko-zpravodajské

¹ KONČELÍK, J., VEČEŘA, P. a P. ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. s. 158. ISBN 978-80-7367-698-8.

pořady, 63 % umělecké pořady (32,6 % filmy; 24,9 % dramatické pořady; 5,5 % hudební pořady) a 16 % vysílání pro děti.

Od ledna roku 1955 začala platit povinnost přihlásit televizní přijímač a povinně platit koncesionářský poplatek ve výši 15 Kč za měsíc. V ČSR bylo 32 119 majitelů televizních přijímačů. Televize začala vysílat pět dnů v týdnu, nově také v sobotu. Uskutečnily se první přímé přenosy z fotbalového utkání (Sparta Praha – Polonia Bytom), cyklistického Závodu míru a z první celostátní Spartakiády v Praze. Ve druhé polovině padesátých let se rozšiřovala programová nabídka i technické zázemí. Od 15. listopadu 1955 začalo zkušebně vysílat Televizní studio Ostrava, které prostřednictvím rozhlasu žádalo diváky, aby do studia zasílali zprávy o kvalitě příjmu vysílání. O rok později (3. listopadu 1956) se přidalo vysílání z Televizního studia v Bratislavě. Shrnutí pořadů, které se v tomto období začaly vysílat, dle Köpplové:²

- 28. 1. 1956 – první přímý přenos ze zahraničí (Zimní olympijské hry v Cortina d'Ampezzo),
- 1. 2. 1956 – první televizní inscenace pro děti a mládež (Robinsonka),
- 11. 3. 1956 – první vysílání zpravodajského sportovního pořadu (Branky, body, vteřiny),
- 1. 1. 1957 – zahájeno každodenní pravidelné vysílání Televizních aktualit a zajímavostí,
- 3. 11. 1956 – zahájilo vysílání bratislavské televizní studio,
- 28. 1. 1958 – pravidelné vysílání Televizních novin (2× denně, a to šest dní v týdnu),
- 9. 12. 1959 – vysílání prvního dramatického seriálu (Rodina Bláhova),
- 29. 12. 1958 – televize začala vysílat i v pondělí, televizní vysílání se tak stalo každodenním.

Od února roku 1964 začal platit zákon č. 18/1964 Sb., o Československé televizi, který pravil, že Československá televize má za úkol plnit její programové úkoly agitačními, propagačními a uměleckými prostředky, a to tvorbou vlastních programů,

² KÖPPLOVÁ, B. a kol. *Dějiny českých médií v datech: Rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. s. 201–211. ISBN 80-246-0632-1.

přejímáním a šířením výsledků činnosti jiných institucí a výměnou televizních programů se zahraničím.

Období po Pražském jaru v roce 1968 znamenal pro Československou televizi odchod pracovníků, kteří podporovali Dubčekovu politiku vedení KSČ a reformní snahy, které byly spojené právě s pražským jarem. Personální změny se týkaly především redakce zpravodajství, publicistiky a dokumentaristiky. Místa byla obsazována mladými lidmi s minimálními novinářskými a životními zkušenostmi.³

Prudký rozvoj televize zaznamenala v šedesátých letech, kdy se kromě výstavby nových vysílačů a pracovišť začaly vysílat i první české seriály. Prvním z nich byl cyklus Rodina Bláhova. Přelom šedesátých a sedmdesátých let přinesl více času pro diváky, a to především volnými sobotami, kdy si divák žádal více televizního programu, proto vysílání o víkendech nemělo přestávky a v pátek se protáhlo do pozdních večerních hodin. Vznikaly nové seriály, které se u diváků těšily velké oblibě.

Od 10. května 1970 bylo zahájeno vysílání II. programu Československé televize, z počátku jen šest hodin týdně, a to v úterý, ve čtvrtek a v neděli.⁴

V roce 1972 byl zahájen cyklus televizních povídek, natočených podle diváckých námětů, s názvem Bakaláři. Jejich scénáristou byl Jaroslav Dietl a cyklus uváděl Vladimír Menšík, který v mnohých povídkách zároveň hrál. Bakaláři získali velkou oblibu u diváků a postupně se natáčelo ve všech studiích Československé televize.

V sedmdesátých a osmdesátých letech vznikaly seriály, které jsou v oblibě u diváků dodnes. Z velkého množství můžeme uvést např.:

- Nemocnice na kraji města,
- Žena za pultem,
- Návštěvníci.

Vysílání pro sluchově postižené osoby

Zlom ve vysílání pro sluchově postižené osoby nastal 15. prosince 1979, kdy proběhlo vstupní vysílání pro veřejnost o neslyšících s názvem „Mezi svými“ a „Na

³ BEDNAŘÍK, P., JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: Od počátku do současnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. s. 333. ISBN 80-246-0632-1.

⁴ KÖPPLOVÁ, B. a kol. *Dějiny českých médií v datech: Rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. s. 244. ISBN 80-246-0632-1.

počátku bylo slovo“. Šlo o dva velké dokumenty, které měly diváky připravit na pořady pro neslyšící. Náplní pořadů bylo pracovní a společenské uplatnění sluchově postižených. Na jaře roku 1980 byl odvysílán první díl Televizního klubu neslyšících (dále jen TKN), který byl prvním pořadem určeným výhradně pro neslyšící. První dochovaný díl TKN byl odvysílán dne 14. 2. 1987 a je v archivu České televize.

Do roku 1989 bylo televizní vysílání ovlivňováno zákonem o Československé televizi (zákon č. 18/1964 Sb.), přičemž vysílání pro sluchově postižené nebylo v tomto zákoně nijak specifikováno ani zmíněno, a tudíž byla menšinová minorita odkázána pouze na obrazovou formu vysílání případně odezíraní ze rtů. Zásadní změna nastala až po revoluci v roce 1989.

Televizní vysílání po roce 1989

Přelomovým datem pro Českou televizi a vysílání se stal 17. listopad 1989. Zatímco venku probíhaly demonstrace, pracovníci televize se sešli v garážích pro přenosovou techniku, požadovali objektivní zpravodajství, stažení prokomunistických redaktorů a odvysílání přímého přenosu z demonstrace na Václavském náměstí. Veřejnost neměla ani tušení, jaký boj se začal v Československé televizi odehrávat. Ideovým nástrojem jedné politické strany přestala být televize 30. listopadu 1989.⁵

V říjnu 1991 nastala změna ve vysílání, a to s přijetím zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání (zákon č. 468/1991 Sb.). Ten stanovil podmínky pro získávání licencí pro fyzické i právnické osoby a vznikl duální systém vysílání. Vysílatele ze zákona (veřejnoprávní instituce) a provozovatele vysílání (na základě získané licence). Zákon tak umožnil komerčním televizím konkurovat doposud monopolnímu vysílání Československé televize. Proběhlo odstátnění Československé televize a vzniklo médium jako veřejná služba – Česká televize. Jako samostatná veřejnoprávní instituce zahájila první vysílání Česká televize 1. ledna 1993. V té době byla jediným televizním provozovatelem.

Divákům Česká televize nabídla možnost sledování nově pojmenovaných programů:

⁵ Česká televize. *Historie: Listopad 1989* [online]. 1996 [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/listopad-1989/>

- ČT1 (dosavadní ČTV) – denně vysílal v průměru asi 18 hodin (ve všední dny od 6 hodin, v sobotu a v neděli od 8 hodin),
- ČT2 (dosavadní F1) – průměrně vysílal zhruba 16 hodin (denně od 8 hodin),
- ČT3 (dosavadní OK3) – program vysílal nepřetržitě.

První soukromá televizní stanice Premiéra TV začala v České republice vysílat 20. června 1993, všem pouze jako regionální kanál pro oblast Prahy a středních Čech. Premiéra TV vysílala denně v průměru asi 17 hodin.

Podle zákona uvolnila Česká televize 3. února 1994 stávající celoplošný okruh ČT2 (dříve F1) pro první soukromou celoplošnou televizní stanici Nova, která začala vysílat 4. 2. 1994.⁶

Od 1. dubna 1995 vstoupil v platnost zákon o rozhlasových a televizních poplatcích (zákon č. 252/1994 Sb.); výše televizního poplatku byla stanovena na 50 Kč. Nyní je výše měsíčního poplatku pro domácnosti stanovena na 135 Kč.

⁶ KONČELÍK, J., VEČEŘA, P. a P. ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. s. 265. ISBN 978-80-7367-698-8.

2 ZÁKON O ČESKÉ TELEVIZI

Až po revoluci 1989 byl zrušen zákon o Československé televizi, a to 23. prosince 1992 zákonem o zrušení Československého rozhlasu, Československé televize a Československé tiskové kanceláře (zákon č. 597/1992 Sb.). Následně 1. ledna 1993 vešel v platnost zákon o České televizi.

Česká televize je veřejnoprávní institucí, která je zřízená samostatným zákonem č. 483/1991 Sb., o České televizi, a má za úkol plnit úkoly veřejné služby. Česká televize se dle jeho obsahu stala právnickou osobou, hospodařící se svým majetkem, který byl převeden z Československé televize, a stát neodpovídá za její závazky. Příjmy jsou tvořeny z koncesionářských poplatků a z příjmů z vlastní podnikatelské činnosti. Sídlem České televize je město Praha a nedílnou součástí jsou Televizní studio Brno a Televizní studio Ostrava.

Česká televize je povinna dodržovat následující zákony:

- č. 483/1991 Sb., o České televizi;
- č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání;
- č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích;
- č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích;
- č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy;
- č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím;
- č. 121/2000 Sb., o právu autorském;
- č. 132/2010 Sb., o audiovizuální službě na vyžádání.

Zákon o České televizi, § 3 praví:

„Česká televize naplňuje veřejnou službu v oblasti televizního vysílání zejména tím, že:

a) provozuje zemské celoplošné digitální vysílání alespoň 4 televizních programů, multimediálního obsahu a doplňkových služeb prostřednictvím sítě zemských vysílacích rádiových zařízení s využitím rádiových kmitočtů vyhrazených pro Českou televizi státním orgánem, který vykonává správu kmitočtového spektra podle zvláštního právního předpisu 1c (dále jen ‚multiplex veřejné služby‘);

b) jako provozovatel multiplexu veřejné služby sestavuje společně s Českým rozhlasem souhrnný datový tok a odpovídá za jeho správu a jeho předání k šíření zemskou sítí vysílacích rádiových zařízení;

c) zřizuje síť vlastních zpravodajů;

d) v oblasti zpravodajských a publicistických pořadů zajišťuje regionální vysílání prostřednictvím televizních studií České televize (dále jen „televizní studia“) pro území jejich působnosti. Regionální vysílání každého televizního studia musí vyváženě obsahovat příspěvky z celého území jeho působnosti;

e) vytváří archivní fondy, udržuje je a podílí se na jejich využívání jako součásti národního kulturního bohatství;

f) podporuje českou filmovou tvorbu a kulturní projekty;

g) vysílá díla domácí a zahraniční tvorby;

h) poskytuje alespoň na jednom vysílaném programu 24hodinovou programovou službu, včetně aktuálního zpravodajství;

i) poskytuje teletextové služby;

j) opatřuje alespoň 70 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky a alespoň 2 % vysílaných pořadů vyrábí v českém znakovém jazyce nebo opatřuje simultánním tlumočením do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením a dále alespoň 10 % vysílaných pořadů zpřístupňuje pro osoby se zrakovým postižením;

k) vyvíjí činnost v oblastech nových vysílacích technologií a služeb;

l) poskytuje audiovizuální mediální služby na vyžádání;

m) poskytuje veřejnosti informace a obsah podle § 2 odst. 1 prostřednictvím internetových stránek a aplikací České televize;

n) kinematografická díla zahraniční tvorby, filmy a seriály zahraniční tvorby vytvořené pro televizní vysílání, které jsou opatřeny dabingem, vysílá zároveň v původním znění s titulky v českém jazyce, nebrání-li tomu překážky právní nebo technické povahy.⁷

⁷ ČESKÁ TELEVIZE. *Zákony*. [online]. 1996 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakony/>

3 RADA ČESKÉ TELEVIZE

Rada České televize je podle zákona č. 483/ 1991 Sb., o České televizi v platném znění, orgánem, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti České televize. Rada ČT je tvořena patnácti členy, které volí a odvolává Poslanecká sněmovna. Musí být sestavena tak, aby v ní byly zastoupeny významné regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy. Členové rady jsou voleni na funkční období šesti let, přičemž každé dva roky je volena jedna třetina členů, kteří mohou být zvoleni opětovně. Členství v Radě České televize je neslučitelné s funkcemi:

- prezidenta republiky;
- poslance nebo senátora;
- člena vlády;
- soudce;
- státního zástupce;
- člena Nejvyššího kontrolního úřadu;
- člena bankovní rady České národní banky;
- s jakoukoliv funkcí ve veřejné správě;
- s funkcí člena Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání;
- člena Rady Českého rozhlasu;
- člena Rady České tiskové kanceláře;
- s funkcí generálního ředitele Českého rozhlasu;
- s funkcí člena dozorčí komise České televize nebo člena dozorčí komise Českého rozhlasu;
- s funkcí v politických stranách, politických hnutích, společenských organizacích a sdruženích, občanských iniciativách apod.⁸

Členství v radě je veřejnou funkcí a člen rady nebo osoby jemu blízké nesmí být dva roky po ukončení členství v Radě v pracovněprávním vztahu nebo jiném obdobném vztahu k České televizi. Zvolen může být jen bezúhonný občan s trvalým pobytem

⁸ ČESKÁ TELEVIZE. *Co je Rada ČT*. [online]. [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/rada-ct/co-je-rada-ct/>

v České republice a způsobilý k právním úkonům. Rada si volí svého předsedu, kterého může také odvolat. Odvolat člena Rady ČT může Poslanecká sněmovna, a to především při neplnění povinností, či pokud je zpochybněna jeho nezávislost a nestrannost. Radu jako celek je možné odvolat, neplní-li své povinnosti uložené zákonem o České televizi. Členství zaniká odvoláním z funkce, úmrtím anebo uplynutím funkčního období. Rada České televize se schází na veřejných jednáních a řídí se jednacím řádem. Průběh jednání upravuje Jednací řád, který Rada přijme do třiceti dnů od počátku funkčního období. Projednává podněty, připomínky a stížnosti k činnosti České televize, které jí jsou adresovány. Rada jmenuje a odvolává generálního ředitele, určuje jeho mzdu a na jeho návrh jmenuje ředitele televizních studií.

Podle § 2 zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, poskytuje službu veřejnosti České republiky tvorbou a šířením televizních programů na celém území České republiky.⁹

⁹ ČESKÁ TELEVIZE. *Co je Rada ČT*. [online]. [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/rada-ct/co-je-rada-ct/>

4 SCHÉMATA PROGRAMŮ ČT

ČT1

Program ČT1 patří k nejstarším ze všech programů České televize (dříve Československé televize). ČT1 zastává pozici multižánrového programového okruhu, který zahrnuje zpravodajství, aktuální a investigativní publicistiku, politické diskusní pořady a původní a originální seriálovou tvorbu. ČT1 je hlavním programem pro české filmy, seriály, kulturní pořady a zábavu. V českém mediálním prostředí je důležitým a významným prostorem pro tvorbu českých tvůrců v žánrech dramatické tvorby solitérní i seriálové. ČT1 je brána jako televize přinášející nejdůležitější události.

Schéma ukazuje týdenní program ČT1 z března 2018.

Tabulka 1: Schéma programu ČT1 v týdnu 5.–11. 3. 2018

Čas	Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	Sobota	Neděle					
5:00	V kondici	Žiješ jenom dvakrát	Postřehy odjinud	Kluci v akci	13. komnata K. Englishové	Hobby naší doby	Bezlepková není zlá					
15												
30	Zajímavosti z regionů	Události v regionech	Události v regionech	Události v regionech	Události v regionech	Události v regionech	Z metropole					
45												
6:00	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Co naše babičky uměly a na co my jsme zapoměli	Zajímavosti z regionů					
15								Knedlíky	Klec			
30						Polopateř	Kristián					
45								O Honzovi a princezně Félince	Úsměvy Josefa Grusse			
7:00						Panství Downton	To je vražda, napsala			To je vražda, napsala	To je vražda, napsala	To je vražda, napsala
15								Telegram	Doktor Martin			
30						Nejlepší kšeft mého života	Klec			F. L. Věk	Revizoři	Toulavá kamera
45								Vyprávěj	S otevřeným hledím			
8:00						168 hodin	Černé ovce			Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce
15								Po stopách hvězd	Černé ovce			
30	Pošta pro tebe	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Všechnopárty	F. L. Věk					
45								Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce
9:00	Panství Downton	To je vražda, napsala	To je vražda, napsala	To je vražda, napsala	To je vražda, napsala	Panství Downton	Polopateř					
15								Telegram	Doktor Martin	Knedlíky	Doktor Martin	Colombo
30	Nejlepší kšeft mého života	Klec	F. L. Věk	Revizoři	Toulavá kamera							
45						Vyprávěj	S otevřeným hledím	Vyprávěj	Všechnopárty	Objektiv		
10:00	168 hodin	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce						Všechnopárty	F. L. Věk
15						Po stopách hvězd	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce		
30	Pošta pro tebe	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce						Všechnopárty	F. L. Věk
45						Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce		
11:00	Panství Downton	To je vražda, napsala	To je vražda, napsala	To je vražda, napsala	To je vražda, napsala						Panství Downton	Polopateř
15						Telegram	Doktor Martin	Knedlíky	Doktor Martin	Colombo		
30	Nejlepší kšeft mého života	Klec	F. L. Věk	Revizoři	Toulavá kamera							
45						Vyprávěj	S otevřeným hledím	Vyprávěj	Všechnopárty	Objektiv		
12:00	168 hodin	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce						Všechnopárty	F. L. Věk
15						Po stopách hvězd	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce		
30	Pošta pro tebe	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce						Všechnopárty	F. L. Věk
45						Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce		

12:00	Zprávy ve 12	Zprávy ve 12	Zprávy ve 12	Zprávy ve 12	Zprávy ve 12																						
15	Předpověď počasí, sportovní zprávy	Předpověď počasí, sportovní zprávy	Předpověď počasí, sportovní zprávy	Předpověď počasí, sportovní zprávy	Předpověď počasí, sportovní zprávy	Z metropole	Otázky Václava Moravce																				
30	Sama doma ZJ	Sama doma ZJ	Sama doma ZJ	Sama doma ZJ	Sama doma ZJ	Hobby naší doby		Zprávy																			
45						Postřehy odjinud																					
13:00						Démantový déšť			Sofie a ukradený poklad																		
15																											
30																											
45																											
14:00	Telegram	Z Divadélka pod věží	Půjčka	Z Divadélka pod věží	Na stopě	Kristián	Princezny nejsou vždycky na vdávání																				
15	Kde alibi nestačí		Z Divadélka pod věží		Doktor Martin			Reportéři ČT	Útěky domů																		
30								Doktor Martin		Cestománie	O Honzovi a Barušce																
45												Mít štěstí na rendez-vous	Polopatě	Zdivočelá země													
15:00		To je vražda, napsala		To je vražda, napsala		To je vražda, napsala	Mít štěstí na rendez-vous								Polopatě	Zdivočelá země											
15	Cestománie		Cestománie		Cestománie				Černé ovce								Černé ovce	Černé ovce	Černé ovce	Události v regionech	Události v regionech	Události v regionech	Události v regionech	Události v regionech	Kočka není pes	Co naše babičky uměly a na co my jsme zapomněli	
30								Kde domov můj?		Kde domov můj?	Kde domov můj?																Kde domov můj?
45												Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí													
19:00		BBV		BBV		BBV	BBV								BBV	BBV											
15	Případy 1. oddělení		Vyprávěj		Inspektor Max				Vyprávěj								Četnické humoresky	25. Český lev	Bába z ledu								
30								Dabing Street		Útěky domů	Cirkus Bukowsky									Gejzír	BEZ ST						
45												Reportéři ČT	Otisk doby	Máte slovo s M. Jilkovou								BEZ ST	Všechnopárty				
22:00		Kriminalista		Ve jménu vlasti		Poslední zastávka smrt	Případy detektiva Murdocha								Hercule Poirot	Hoří, má panenko								168 hodin			
15	Kriminalista		Ve jménu vlasti		Poslední zastávka smrt				Případy detektiva Murdocha								Hercule Poirot	Hoří, má panenko	Alibi na vodě								
30								Kriminalista		Ve jménu vlasti	Poslední zastávka smrt									Případy detektiva Murdocha	Hercule Poirot				Hoří, má panenko	Alibi na vodě	
45												Kriminalista	Ve jménu vlasti	Poslední zastávka smrt								Případy detektiva Murdocha	Hercule Poirot				Hoří, má panenko
23:00		Kriminalista		Ve jménu vlasti		Poslední zastávka smrt	Případy detektiva Murdocha								Hercule Poirot	Hoří, má panenko								Alibi na vodě			

15	Na stopě	Taggart	Poslední zastávka smrt	Taggart	Případy detektiva Murdocha	Colombo	Alibi na vodě
30			Kriminalista				
45	Ve jménu vlasti		00:00				
Legenda	Film	Seriál	Pro děti a mládež	Zábava	Talk show	Publicistika	
	Zpravodajství	Dokument	Magazín	Vzdělávání			
Neslyšící	Skryté titulky	Bez skrytých titulků	Znakový jazyk				
	Neoznačené pořady	BEZ ST	ZJ				

Zdroj¹⁰

¹⁰ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

ČT2

Je multižánrovým plnoformátovým programem, který je určen především dospělým divákům s vyššími nároky a specifickým očekáváním. Strategií druhého programu je orientace na rozvoj všeobecného poznání ve vědních oborech. Převládají zde dokumenty a publicistika s nárokem na kvalitu obsahu, které se vysílají i v hlavních časových pásmech, a to i o víkendu.

Schéma ukazuje týdenní program ČT2 z března 2018.

Tabulka 2: Schéma programu ČT2 v týdnu 5.–11. 3. 2018

Čas	Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	Sobota	Neděle	
5:00	Oscar 2018 BEZ ST	Zeměpis světa	Křesťanský magazín	Příběhy domů	Babylon	Po stopách 3.odboje	Cesty víry	
15			Podtrženo, sečteno		Babylon	Chcete je? ZJ	Zašlapané projekty	Bohové a proroci
30		Postřehy odjinud	Postřehy odjinud		Postřehy odjinud	Postřehy odjinud	Postřehy odjinud	
45								
6:00	Dobré ráno BEZ ST	Dobré ráno BEZ ST	Dobré ráno BEZ ST	Dobré ráno BEZ ST	Dobré ráno BEZ ST	Raniček	Raniček	
15								
30								
45								
7:00								
15						Studio Kamarád	Studio Kamarád	
30								
45								
8:00								
15								
30	Kouzelná školka	Kouzelná školka	Kouzelná školka	Kouzelná školka	Kouzelná školka	BEZ ST	BEZ ST	
45	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ			
9:00	Pyreneje, přirozená hranice mezi Francií a Španělskem	Tygři v domě	Zvířecí mazlíčci	Podtrženo, sečteno	Rumunsko, křížovátka mezi vých. a záp. Evropou	Náš venkov	Československý filmový týdeník	
15								
30						Putování za písničkou BEZ ST	Hledání ztraceného času	
45					Druhý život			
10:00	Na východ od ráje	Divoká Aljaška	Rozluštěné poklady		Film o filmu	Folklorika	Zbraně 2. svět. války	
15								
30					S kuchařem kolem světa	Ohře s Vladimírem Čechem		
45					Letecká záchranka	Rudí prezidenti	Počesku	
11:00	10 zázračných zbraní	Krokodýli	Kapitulace nacistického Německa	Nové objevy ve starém Egyptě	Krokodýli			Vyprávění o lese
15								
30	Ohře s V. Čechem	Za krásami Waldviertlu				Chcete mě? ZJ	Letecké katastrofy	Nedej se Občanské noviny
45								

12:00					GEN			
15	Letecká záchranka	Nedej se Nedej se plus Občanské noviny	Propaganda za 2. světové války	Po stopách 3. odboje	Proces H – den čtvrtý	Kapitulace nacistického Německa	Chcete mě? ZJ	
30			Náš venkov	Křesťanský magazín				
45	Kouzlo Afriky	Chcete je? ZJ	Putování za písničkou BEZ ST	Chcete je? ZJ	Nejdůležitější zbraně 2. sv. války	Babylon	Sváteční slovo ZJ	
13:00	Babylon	Stopy, fakta, tajemství	Folkloristika	Bohové a proroci				Křesťanský magazín
15	Cesta víry	Trabantem Jižní Amerikou	Perlorodka říční	Život je pes	Kouzlo Afriky	Tři mušketýři	Uchem jehly	
30								
45	Klíč							Cesta víry
14:00	Českoslov. film. týdeník	Atentát	Concrete Stories	Zašlapané projekty	Zvířecí mazlíčci	Na vlastní nohy	Kočka není pes	
15								
30	Po stopách 3. odboje	S kuchařem kolem světa	Evropa dnes	Putování Lucemburskem	Krásy evropského pobřeží	Dokonalé zvířecí smysly	Království divočiny	
45								
15:00	Návraty k divočině	Druhý život	Ohře s V. Čechem	Deset století architektury	Na pomoc generální prokuratuře	Biatlon SP 2017/18 Finsko BEZ ST	Na plovárně	
15								
30	Nové objevy ve starém Egyptě	Proces H – den čtvrtý	Letecká záchranka	Letadla, která změnila svět	Podtrženo, sečteno	Kouzlo Afriky	Na cestě po severním Sulawesi	
45								
16:00	Dobrodružství vědy a techniky	Na plovárně	Televizní klub neslyšících ZJ, T	Návraty k divočině	Biatlon SP 2017/18 Finsko BEZ ST	Kouzlo Afriky	Nové objevy ve starém Egyptě	
15								
30		Na cestě	Moravští Chorvaté – zrazený národ	Rozluštěné poklady	Biatlon SP 2017/18 Finsko BEZ ST	Kouzlo Afriky	Řím: neviditelné město	
45	Letecké katastrofy							
17:00		Na vlastní nohy	Laos, země miliónů slonů	Divoká Aljaška	Biatlon SP 2017/18 Finsko BEZ ST	Kouzlo Afriky	Zvířecí mazlíčci – divokost v srdci	
15								
30	Propaganda za 2. svět. války	Na vlastní nohy	GEN	Na cestě po severním Sulawesi	Biatlon SP 2017/18 Finsko BEZ ST	Kouzlo Afriky	Zvířecí mazlíčci – divokost v srdci	
45								
18:00	Cestománie	Na vlastní nohy	GEN	Na cestě po severním Sulawesi	Biatlon SP 2017/18 Finsko BEZ ST	Kouzlo Afriky	Zvířecí mazlíčci – divokost v srdci	
15								
30	Večerníček	Večerníček	Večerníček BEZ ST	Večerníček BEZ ST	Krásy pobřeží	Zašlapané projekty	Večerníček BEZ ST	
45								
19:00	Zašlapané projekty	Uchem jehly	Život je pes	Dobrodružství vědy a techniky	Evropa dnes	Zašlapané projekty	Návraty k divočině	
15	Bohové a proroci	Zeměpis světa						
30	Postřehy odjinud	Postřehy odjinud	Postřehy odjinud	Zeměpis světa	Postřehy odjinud	Zašlapané projekty	Zajímavosti z regionů	

45	Zprávy v českém ZJ	Zprávy v českém ZJ	Zprávy v českém ZJ	Zprávy v českém ZJ	Zprávy v českém ZJ	Zprávy v českém ZJ	Zprávy v českém ZJ	
20:00	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	
15	Kapitulace Německa	Nejdůležitější zbraně 2. sv. války	Wutangské hory, kolébka taoismu	Rumunsko, křižovatka mezi východní a západní Evropou	Podivuhodné přírodní úkazy	Nepřítel státu	Psanci	
30	Letadla, která změnila svět	Moravští Chorvaté – zrazený národ	Na cestě po severním Sulawesi	Cestománie	Rudí prezidenti			
45			Na vlastní nohy	Trabantem Jižní Amerikou				
21:00			Slasti Otce vlasti	Dům z karet	Divoké včely			Spalovač mrtvol
15	Letecké katastrofy							
30	Rozchod	Concrete Stories		Sestřička Jackie	Queer	Konvoj		
45				Život začíná po stovce				
00:00								
Legenda		Film	Seriál	Pro děti	Zábava	Sport	Publicistika	
		Zpravodajství	Dokument	Magazín	Vzdělávání	Náboženství	Hudba	
Neslyšící		Skryté titulky	Bez skrytých titulků	Znakový jazyk	Titulky			
		Neoznačené pořady	BEZ ST	ZJ	T			

Zdroj¹¹

¹¹ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

ČT24

Je zpravodajským programem České televize jako veřejné služby. Zpravodajství se zaměřuje především na významné události z domácí politické a společenské scény, na zahraniční dění, regionální zpravodajství, ekonomiku, vědu a kulturu. Soustředí se na výrobu a vysílání kontinuálního zpravodajství s důrazem na mimořádné vysílání, které je spojeno s předvídanými i nepředvídanými událostmi v České republice i v zahraničí. Spektrum programu stojí na vysílání pravidelných zpravodajských relací a diskusně-analytických pořadů. ČT24 je jediným televizním okruhem v České republice a je vysílán celostátně.

Schéma ukazuje týdenní program ČT24 z března 2018.

Tabulka 3: Schéma programu ČT24 v týdnu 5.–11. 3. 2018

Čas	Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	Sobota	Neděle
5:00	Zajímavosti z regionů	Události v regionech	Záznam z jednání schůze PS PČR	Záznam z jednání schůze PS PČR	Události v regionech	Události v regionech	@online
15							Týden v regionech
30							
45							
6:00	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Události v kultuře	Zajímavosti z regionů
15							
30							
45							
7:00	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Vytrženo z metropole
15							Vytrženo z metropole
30							
45							
8:00	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Studio 6	Studio 6	@online
15							Objektiv
30							
45							
9:00	Studio 6 II BEZ ST	Studio 6 II BEZ ST	Studio 6 II BEZ ST	Studio 6 II BEZ ST	Studio 6 II BEZ ST	Studio 6	Zprávy
15							Archiv ČT24
30							
45							
10:00	Zprávy v 10	Zprávy v 10	Zprávy v 10	Zprávy v 10	Mimořádná schůze PS k pravomoce vlády v demisi BEZ ST	Studio 6	Zprávy
15							Historie.cs
30							
45							
11:00	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Inaugurace prezidenta republiky BEZ ST	Mimořádná schůze PS k pravomoce vlády v demisi BEZ ST	Studio 6	DW-Focus on Europe
15							Týden v regionech
30							
45							
	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Inaugurace prezidenta republiky BEZ ST	Mimořádná schůze PS k pravomoce vlády v demisi BEZ ST	Studio 6	Zprávy
15							Kultura+
30							
45							
	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Inaugurace prezidenta republiky BEZ ST	Mimořádná schůze PS k pravomoce vlády v demisi BEZ ST	Studio 6	Týden v regionech
15							Hyde Park Civilizace BEZ ST
30							
45							

12:00	Zprávy, předpověď počasí, sport	Zprávy, předpověď počasí, sport	Zprávy, předpověď počasí, sport	Zprávy, předpověď počasí, sport		Zprávy ve 12	Otázky Václava Moravce	
15						@online		
30								
45	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Inaugurace prezidenta republiky BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Zprávy	Zprávy	
13:00	Zprávy		Zprávy		Zprávy	Zprávy	Zprávy	Zprávy
15	Studio ČT24 BEZ ST		Studio ČT24 BEZ ST		Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Historie.cs	Otázky Václava Moravce 2. část
30	Zprávy		Zprávy		Zprávy	Zprávy		
45	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST			
14:00	Zprávy		Zprávy	Inaugurace prezidenta republiky	Zprávy	Zprávy	Studio ČT24 BEZ ST	
15	Studio ČT24 BEZ ST				Studio ČT24 BEZ ST	Zprávy		
30	Zprávy	Zprávy	Studio ČT24 BEZ ST		Studio ČT24 BEZ ST	Politické spektrum		
45	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST			Studio ČT24 BEZ ST	Zprávy		
15:00	Zprávy	Zprávy		Inaugurace prezidenta republiky BEZ ST	Zprávy	Zprávy	Studio ČT24 BEZ ST	
15	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST			Studio ČT24 BEZ ST	Zprávy		
30	Zprávy		Studio ČT24 BEZ ST			Studio ČT24 BEZ ST		DW-Focus on Europe
45	Studio ČT24 BEZ ST				Studio ČT24 BEZ ST	Zprávy v 16 BEZ ST, ZJ		Zprávy v 16 BEZ ST, ZJ
16:00	Zprávy v 16 BEZ ST, ZJ	Zprávy v 16 BEZ ST, ZJ	Zprávy v 16 BEZ ST, ZJ	Inaugurace prezidenta republiky BEZ ST	Zprávy	Zprávy	Studio ČT24 BEZ ST	
15					Studio ČT24 BEZ ST	Z metropole		
30	Zprávy	Zprávy	Studio ČT24 BEZ ST		Studio ČT24 BEZ ST	Zprávy		
45	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST			Studio ČT24 BEZ ST	Zprávy		
17:00	Zprávy ZJ	Zprávy ZJ	Zprávy ZJ	Inaugurace prezidenta republiky BEZ ST	Zprávy ZJ	Zprávy	Studio ČT24 BEZ ST	
15					Zprávy BEZ ST, ZJ	Euromaxx		
30	Zprávy BEZ ST, ZJ	Zprávy BEZ ST, ZJ	Studio ČT24 BEZ ST		Studio ČT24 BEZ ST	Předpověď počasí, zprávy		Předpověď počasí, zprávy
45	Studio ČT24 BEZ ST	Studio ČT24 BEZ ST			Studio ČT24 BEZ ST			
18:00	Předpověď počasí	Předpověď počasí	Předpověď počasí	Inaugurace prezidenta republiky BEZ ST	Předpověď počasí		Studio ČT24 BEZ ST	
15	Události v regionech	Události v regionech	Události v regionech		Události v regionech	Retro		Věda 24
30	Interview ČT24	Interview ČT24	Interview ČT24		Interview ČT24			
45	Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí		Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí		Události za okamžik a počasí
19:00				Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí	
15					Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí	
30					Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí	Události za okamžik a počasí	
45	Sněhové zpravodajství T	Sněhové zpravodajství T	Sněhové zpravodajství T		Sněhové zpravodajství T	Sněhové zpravodajství T	Sněhové zpravodajství T	
20:00	BBV	BBV	BBV	BBV	BBV	BBV, zprávy	BBV, zprávy	
15				Události, komentáře speciál: Inaugurace prezidenta Miloše Zemana		Hyde Park Civilizace BEZ ST	Týden v politice	
30								
45	90' ČT24	90' ČT24	90' ČT24		90' ČT24	Zprávy	Zprávy	
21:00								
15				Horizont ČT24 BEZ ST		Historie.cs	Horizont ČT24 BEZ ST	
30	Horizont ČT24 BEZ ST	Horizont ČT24 BEZ ST	Horizont ČT24 BEZ ST		Horizont ČT24 BEZ ST			
45								

22:00				Inaugurace prezidenta republiky BEZ ST		Zprávy	Zprávy
15	Události, komentáře	Události, komentáře	Události, komentáře		Události, komentáře	Třetí republika	Newsroom ČT24
30						Archiv ČT24	Týden v justici
45							
23:00	Zprávy ve 23 BEZ ST	Zprávy ve 23 BEZ ST	Zprávy ve 23 BEZ ST	Zprávy ve 23 BEZ ST	Zprávy ve 23 BEZ ST	Zprávy ve 23 BEZ ST	Zprávy ve 23 BEZ ST
15							
30	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Objektiv ČT24	Objektiv ČT24
45						Události v kultuře	Události v kultuře

Legenda

Neslyšící

Zpravodajství	Magazín	Zábava	Publicistika	Dokument
Skryté titulky	Bez skrytých titulků	Znakový jazyk	Titulky	
Neoznačené pořady	BEZ ST	ZJ	T	

Zdroj¹²

¹² Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

ČT sport

Program ČT sport vysílá sportovní zpravodajství, sportovní relace, magazíny, přináší akce světového významu a také se komplexně věnuje domácímu sportovnímu dění. Představuje sporty, které zatím mají v České republice malou diváckou základnu, např. adrenalinové sporty, bouldering, drytooling atd. Program ČT sport se zabývá i problematikou handicapovaných sportovců.

Schéma ukazuje týdenní program ČT sport z března 2018.

Tabulka 4: Schéma programu ČT sport v týdnu 5.–11. 3. 2018

Čas	Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	Sobota	Neděle				
5:00	Jachting	Studio fotbal: Dohráno plus	BBV	BBV	Squash	Cesta na MS	Fotbal BEZ ST				
15			Judo	Paralympijský a olympijský magazín	BBV	BBV	BBV				
30	BBV		Téma pro hosty ČT sport ZJ		Stolní tenis	Cyklistika	Čtyřka sport ZJ				
45	Čtyřka sport ZJ										
6:00	Biatlon	Basketbal	Dráhová cyklistika		Basketbal	Fotbal BEZ ST	Biatlon	Lvičata			
15											XII. zimní paralympijské hry 2018
30											
45											
7:00	Biatlon	Basketbal	Dráhová cyklistika	Basketbal	Fotbal BEZ ST	Biatlon					
15											
30											
45											
8:00	Panorama T		Panorama T	Panorama T	Panorama T	Panorama T					
15		Panorama T				Běžkotoulky					
30	Hokej BEZ ST	Panorama T	Hokej BEZ ST	Hokej BEZ ST	Fotbal BEZ ST	Vertikal	Sledge hokej				
45										Čtyřka sport ZJ	
9:00		Studio fotbal- Dohráno plus				Hokej BEZ ST		Hokej BEZ ST	Fotbal BEZ ST	Sokolský zpravodaj	
15											
30		FIFA magazín MS 2018				XII. zimní paralympijské hry 2018	BasketManie				
45							Klas. lyžování				
10:00	Hokej BEZ ST	Hokej den poté	Judo	Vertikal	Studio fotbal: Extra	XII. zimní paralympijské hry 2018	Svět motorů				
15											
30				Téma pro hosty ČT sport ZJ	Paralympijský a olympijský magazín			Squash	Magazín ligy mistrů UEFA		
45											
11:00		Tanec	Fotbal	Atletika							
15	Studio fotbal: Dohráno	Olympijský magazín	Magazín Evr. ligy UEFA	Sokolský zpravodaj	Panorama T	SP 2018 Jihoafriická republika	Fotbal				
30	Běžkotoulky										
45			S ČT sport na vrchol	S ČT sport na vrchol							
12:00	Panorama T	Panorama T	Panorama T	Panorama T	XII. zimní paralympijské hry 2018	SP 2018 Jihoafriická republika	Fotbal				
15											
30	Sportovní zprávy	Sportovní zprávy	Sportovní zprávy	Sportovní zprávy							
45								Čtyřka sport ZJ			
13:00	Rychlobruslení	BBV po 25 letech BEZ ST	BBV po 25 letech BEZ ST	Sport v regionech			Biatlon				
15						Biatlon					

30	Sokolský zpravodaj	Sport ve světě BEZ ST	Fotbal BEZ ST	Klasické lyžování	Běžkotoulky	Biatlon	Biatlon						
45	S ČT sport na vrchol	S ČT sport na vrchol		Fotbal BEZ ST	Fotbal BEZ ST			S ČT sport na vrchol	Biatlon				
14:00	Magazín Ligy mistrů UEFA	Téma pro hosty ČT sport ZJ	Vertikal			Fotbal BEZ ST	Vertikal	Snowboarding		Nejlepší handicapovaný sportovec 2017			
15	FIFA magazín MS 2018	2017 Baseball Czech Gala		Paralympijský magazín	Biatlon		SP 2018 Jihoafrická republika						
30	Sport ve světě BEZ ST	Judo	Olympijský magazín	Stolní tenis		Biatlon							
45	Volejbalový magazín	Fotbal	Svět motorů		Judo		Cyklistika	Biatlon					
16:00	Hokej den poté	Fotbal		Fotbal		Fotbal			Český pohár 2018				
15	Basketbal	Hokej	Fotbal		Studio fotbal		Hokej	Hokej		Fotbal			
30													
45													
18:00													
15													
19:00	Letecký sport	Hokej	Hokej	Squash	Rychlobruslení	Fotbal	Florbal						
30													
45													
20:00	Tanec							Fotbal	Basketbal	Fotbal	Rychlobruslení	Tanec	Studio fotbal: Dohráno
15													
30													
45													
21:00	Studio fotbal: Dohráno plus	Fotbal	Basketbal	Fotbal	Rychlobruslení	Tanec	Studio fotbal: Dohráno						
15													
30													
45													
22:00	Sportovní zprávy							Fotbal	Fotbal	Fotbal	Rychlobruslení	Tanec	Studio fotbal: Dohráno
15													
30													
45													
23:00	Sport ve světě BEZ ST	Fotbal	Fotbal	Fotbal	Rychlobruslení	Tanec	Studio fotbal: Dohráno						
15													
30													
45													
45	BBV							Svět motorů	Biatlon	Judo	Biatlon na mušce	Judo	

Legenda

Neslyšící

Sport	Zpravodajství		
Skryté titulky	Bez skrytých titulků	Znakový jazyk	Titulky
Neoznačené pořady	BEZ ST	ZJ	T

Zdroj¹³

¹³ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

ČT :D

ČT :D (Děčko) je program vysílaný od září roku 2013. Vysílá denně od 6 do 20 hodin. Program je určen dětem ve věku 4–12 let. Některé pořady jsou uzpůsobeny mladším dětem (4–8 let) a některé starším dětem (8–12 let). Děčko oběma skupinám nabízí pestrý a přehledný program, který je zábavný, bezpečný a přesahuje i do vzdělávání.

ČT art

Programový okruh ČT art je svým formátem zaměřen na oblast kultury a umění. Vysílá denně od 20 hodin, a to po ukončení vysílání programu ČT :D.

Schéma ukazuje týdenní program ČT :D a ČT art z března 2018.

Tabulka 5: Schéma programu ČT :D a ČT art v týdnu 5.–11. 3. 2018

Čas	Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	Sobota	Neděle
6:00	Raniček	Raniček	Raniček	Raniček	Raniček	Raniček	Raniček
15	Martin Snílek	Martin Snílek	Martin Snílek	Martin Snílek	Martin Snílek	Můj mazlíček a já II	Můj mazlíček a já II
20	Skála papuchalků	Skála papuchalků	Skála papuchalků	Skála papuchalků	Skála papuchalků		
30	Prasátko Peppa	Prasátko Peppa	Prasátko Peppa	Prasátko Peppa	Prasátko Peppa	Svět Elmo	Svět Elmo
45	Mickeyho klubík	Mickeyho klubík	Mickeyho klubík	Mickeyho klubík	Mickeyho klubík	Babar a Baduova dobrodružství	Babar a Baduova dobrodružství
7:00	Jessie	Jessie	Jessie	Jessie	Jessie	Mikulášovy patálie II	Mikulášovy patálie II
15	Velký a malý	Velký a malý	Velký a malý	Velký a malý	Velký a malý	Garfieldova show	Garfieldova show
30	Tulík a Týnka	Tulík a Týnka	Tulík a Týnka	Hej, Hafí!	Hej, Hafí!	Studio Kamarád	Studio Kamarád
40	Dimitri BEZ ST	Dimitri BEZ ST	Dimitri BEZ ST	Igam Ogam	Igam Ogam		
45	Igam Ogam	Igam Ogam	Igam Ogam				
50	Bert a Ernie BEZ ST	Bert a Ernie BEZ ST	Bert a Ernie BEZ ST	Bert a Ernie BEZ ST	Bert a Ernie BEZ ST		
8:00	Muminci	Muminci	Muminci	Muminci	Muminci		
10	Kalli BEZ ST	Kalli BEZ ST	Kalli BEZ ST	Kalli BEZ ST	Kalli BEZ ST	BEZ ST	BEZ ST
15	Břinčící	Břinčící	Břinčící	Břinčící; Kamarádi z mojí deky	Břinčící; Kamarádi z mojí deky		
30	Kouzelná školka	Kouzelná školka	Kouzelná školka	Kouzelná školka	Kouzelná školka	BEZ ST	BEZ ST
45	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ	BEZ ST, ZJ		
9:00	Angličtina s Hurvínkem	Angličtina s Hurvínkem	Angličtina s Hurvínkem	Angličtina s Hurvínkem	Angličtina s Hurvínkem	Tamtam BEZ ST	Draci v hrnci

05	Agent v kapse	Ty Brďo!	Nina a neurony	Nina a neurony	Nina a neurony	Pelikán Nicostratos	Asterix a Galové	
20	Dětská dopravní policie		Otázky slečny Mily	Otázky slečny Mily	Otázky slečny Mily			
30	Hudební perličky	Čau Bambini	LOGOhrátky	Michalovy nálady	Písničky doktora Notičky			
35	Martin Snílek	Martin Snílek	Martin Snílek	Martin Snílek	Martin Snílek			
45	Skála papuchalků	Skála papuchalků	Skála papuchalků	Skála papuchalků	Skála papuchalků			
55	Prasátko Peppa	Prasátko Peppa	Prasátko Peppa	Prasátko Peppa	Prasátko Peppa			
10:00	Můj mazlíček a já	Můj mazlíček a já	Atlas zvířat	Atlas zvířat	Atlas zvířat			
15	Svět Elmo	Svět Elmo	Mickeyho klubík	Mickeyho klubík	Mickeyho klubík			Mrňouskové BEZ ST
30	Mickeyho klubík	Hýbáňky						
45		Mickeyho klubík	Taneční hrátky	Jogínci na cestách	Hopsasa ZJ			Létající Čestmír
11:00	Rytmix	Výtvarka!	Výtvarka!	Šikulové	Draci v hrnci	Pok a Mok		
15	Výtvarka!				Bob a Bobek			
30	Výtvarka!	Velký a malý	Velký a malý	Velký a malý	Velký a malý	Bludiště	AZ kvíz junior	
45	Velký a malý	Hej, Hafí!	Hej, Hafí!	Hej, Hafí!	Hej, Hafí!			
55	Hej, Hafí!	Igam a Ogam	Igam a Ogam	Igam a Ogam	Igam a Ogam			
12:00	Igam a Ogam	Bert a Ernie BEZ ST	Bert a Ernie BEZ ST	Bert a Ernie BEZ ST	Bert a Ernie BEZ ST	Hra o hrad	Operace JAUU!	
05	Bert a Ernie BEZ ST	Muminci	Muminci	Muminci	Mouk BEZ ST			
15	Muminci	Břinčící	Břinčící	Břinčící	Břinčící			
30	Břinčící	Berta a UFO	Berta a UFO	O krtkovi BEZ ST	O krtkovi BEZ ST	Lvičata	U6 – Úžasný svět vědy	
40	Berta a UFO	Čtení do ouška	Čtení do ouška	Čtení do ouška	Čtení do ouška			
45	Čtení do ouška	Hurvínekův rok	Hurvínekův rok	Hurvínekův rok	Hurvínekův rok			
13:00	Hurvínekův rok	Ronja, dcera loupežníka	Výtvarka!	Výtvarka!	Výtvarka!	Dofus: Kerubovy poklady	Dofus: Kerubovy poklady	
15	Ronja, dcera loupežníka							
30	Šmoulové	Šmoulové	Šmoulové	Šmoulové	Šmoulové	Arrietty ze světa půjčovniček	Sofie a ukradený poklad	
45	Teleskop	Operace JAUU!	Terčín zvířecí svět	Věda je detektivka	Pan Tau			
14:00	DVA3						Princezny nejsou vždycky na vdávání	
15	Podcats	Podcats	Podcats	Podcats	Podcats	Šmoulové	Šmoulové	
30	Bludiště	Lvičata	Wifina	AZ-kvíz junior	Hra o hrad			
45	Bludiště	Lvičata	Wifina	AZ-kvíz junior	Hra o hrad			
15:00	Jessie	Jessie	Jessie	Jessie	Jessie	Dům U tří vlaštoviček	Zvířecí zabijáci	
15	Jessie	Jessie	Jessie	Jessie	Jessie			
30	Legenda Korry	Legenda Korry	Legenda Korry	Legenda Korry	Terčín zvířecí svět		Praštné pokusy	
45	Legenda Korry	Legenda Korry	Teleskop	Věda je detektivka	DVA3			
16:00	U6 – Úžasný svět vědy	Sám v muzeu	Podivuhodné počasí	Praštné pokusy	Operace JAUU	Legenda Korry	Legenda Korry	
15	U6 – Úžasný svět vědy	Bankovkovi			Operace JAUU BEZ ST			
30	Planeta YÓ	Planeta YÓ	Planeta YÓ	Planeta YÓ	Wifina	Praštné pokusy	Ronja, dcera loupežníka	
45	Planeta YÓ	Planeta YÓ	Nina a neurony sportují	Nina a neurony sportují	Nina a neurony sportují			
17:00	Agent v kapse	Ty Brďo!	Nina a neurony sportují	Nina a neurony sportují	Nina a neurony sportují			

15	Dětská dopravní policie	Angličtina s Hurvínkem	Otázky slečny Mily	Otázky slečny Mily	Otázky slečny Mily	Ronja, dcera loupežníka	Ovečka Shaun BEZ ST			
30	Angličtina s Hurvínkem	Kouzelná školka BEZ ST	Angličtina s Hurvínkem	Angličtina s Hurvínkem	Angličtina s Hurvínkem	Ovečka Shaun BEZ ST	Star Wars			
45	Kouzelná školka BEZ ST		Kouzelná školka BEZ ST	Kouzelná školka BEZ ST	Kouzelná školka BEZ ST	Wander na cestách	Pan Tau			
55	Hudební perličky		LOGOhrátky	Michalovy nálady	Písničky doktora Notičky	Zvláštní skvadra				
18:00	Hýbanky	Taneční hrátky	Joginci na cestách	Hopsasa ZJ						
05		Čau Bambini		Rytmix						
15	Šmoulové	Šmoulové	Šmoulové	Šmoulové	Šmoulové	Šmoulové				
30	Zprávičky BEZ ST	Zprávičky BEZ ST	Zprávičky BEZ ST	Zprávičky BEZ ST	Zprávičky BEZ ST	Zprávičky BEZ ST	Zprávičky BEZ ST			
45	Večerníček	Večerníček	Večerníček BEZ ST	Večerníček BEZ ST	Večerníček BEZ ST	Večerníček BEZ ST	Večerníček BEZ ST			
19:00	Gumídcí	Gumídcí	Gumídcí	Gumídcí	7T	7T	7T			
15	Phineas a Ferb	Phineas a Ferb	Phineas a Ferb	Phineas a Ferb	Phineas a Ferb	Phineas a Ferb	Phineas a Ferb			
30	Mrňouskové BEZ ST	Mrňouskové BEZ ST	Mrňouskové BEZ ST	Mrňouskové BEZ ST	Mrňouskové BEZ ST	Snoopy	Snoopy			
45	Čtení do ouška ZJ	Čtení do ouška ZJ	Čtení do ouška ZJ	Čtení do ouška ZJ	Čtení do ouška ZJ	Bob a Bobek	Bob a Bobek			
20:00	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře			
15										
30	Oscar 2018 BEZ ST	ArtZóna	Zlatá šedesátá	Životy slavných	ČT Live – P. Skoumal BEZ ST	Zkouška orchestru: Ve spárech dvou dirigentů	Leonard Bernstein o hudbě			
45										
21:00			Profily velikánů	Na plovárně	Mladý Cassidy T	Vítejte v osmdesátých letech	Film o filmu			
15		Kino Art Počasí na zítřka	Mysterium sexu T	Příběhy filmových legend	Kombo	Kino Art Mami! T	CNSO Studio Live – Danny Elfman BEZ ST			
30										
45	Eduard Ovčáček									
22:00	Jef Kratochvil, fotograf									
15		Film o filmu	Třistatřicetřetí	Film o filmu	Pan Sloane T		Ava Gardnerová			
30										
45		CNSO Studio Live – Angélique Kidjo BEZ ST	Profily velikánů	Scény ze života, filmu a literatury	Mladý Cassidy T		Zlatá šedesátá			
30										
00:00	Tajné životy			Po královské cestě BEZ ST, ZJ			ArtZóna ZJ			
15		Stradivari: Tajemství houslí	Kouzlo Laurela a Hardyho	Mysterium sexu T			Kultura +			
30	Bez obav									
45		Kombo J. A. R. v Lucerně	Vítejte v osmdesátých letech	Opojení gotikou	Třistatřicetřetí		Pan Sloane T			
01:00	Zkouška orchestru: Vymazlený Strauss a hustý Janáček									
15										
30		Petr Skoumal	Leonard Bernstein o hudbě	Eduard Ovčáček	CNSO Studio Live –		Vítejte v osmdesátých letech			
02:00	Po královské cestě BEZ ST, ZJ									
15							Profily velikánů			
30							Charlie Chaplin BEZ ST			

45	Charlie Chaplin BEZ ST	Laurel a Hardy T	Zámek Dačice	Ave Maria Gratia	Angélique Kidjo BEZ ST	Po královské cestě BEZ ST, ZJ	Eduard Ovčáček
03:00	Malíř Bohumír Matal	Laco Garaj		Host do domu	Bílá místa	Hrabě Haugwitz	Od Velké Moravy po gotiku
15							
30	Host do domu	Progres story	Sólo pro Martu Töpferovou BEZ ST	Blues ze Staré Pekárny BEZ ST	Čtenářský deník	Blues ze Staré Pekárny BEZ ST	Jazz kontra dechovka BEZ ST
45			Postřehy odjinud				
04:00	S Bromem světem	Proměny trubky	Čaj pro třetího	Písničky z Brněnského kola BEZ ST	Fenomén Miloš Štědroň	Dotek lidských rukou	Čtenářský deník
15							
30	Evropa jedna báseň: Michal Tabaczynski T	Čtenářský deník	Čtenářský deník	Ukrajinská čítanka T		Záhada znojemské rotundy	Antonín Moskalyk, režisér
45							
05:00	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře	Události v kultuře
15							

Legenda	Film	Seriál	Pro děti	Zábava	Hudba	Publicistika
	Zpravodajství	Dokument	Magazín	Vzdělávání		
Neslyšící	Skryté titulky	Bez skrytých titulků	Znakový jazyk	Titulky		
	Neoznačené pořady	BEZ ST	ZJ	T		

6:00 –20:00 h vysílá program ČT :D po 20 h program ČT art
Zdroj¹⁴

¹⁴ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

5 OSOBY SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM V ČR

Komunikační prostředky jsou pilířem pro vytváření efektivního lidského společenství. Sluch je pro člověka jedním ze smyslů pro příjem informací mluvenou řečí, která je pro člověka celosvětově nejpoužívanějším prostředkem interpersonální komunikace. Na rozdíl od jiných typů postižení nebývá na první pohled sluchové postižení viditelné. Pro člověka je sluch jedním ze smyslů, který zastává důležitou roli při přijímání informací. V každé zemi je neslyšící komunita součástí společnosti. Ztráta sluchu je příčinou komunikačních bariér mezi jedincem se sluchovým postižením a slyšící majoritní společností, včetně slyšících rodinných příslušníků. Komunikační bariéry mají vliv jak na psychiku člověka se sluchovým postižením, tak i na socializaci v okolním prostředí, která je tím pádem obtížná, na partnerské vztahy, ekonomický statut a životní perspektivy. Obecně platí, že neslyšící svým postižením přicházejí o sociální vazby a nevidomí o věci. Rozšířenou představou je, že se se sluchově postiženým není možné dorozumět? Možné to je např. pomocí psaní vzkazů na papír nebo přes monitor PC. Základní podmínkou komunikace psanou formou jazyka je jeho znalost.

U člověka má sluch největší význam při navazování a udržování společenských vztahů a pro rozvoj řeči, jazyka a myšlení. Na základě sluchu se utvořila řeč jako sluchový reflex jedince. Proto, když člověk od narození neslyší, nenaučí se sám orální řeči.

„Ucho je složitý a citlivý orgán, který zachycuje zvukové vlnění z našeho okolí, zpracovává je a informaci o něm vysílá po nervových vláknech do mozku. Vnější ucho – boltec zachytí zvukovou vlnu a směřuje ji do zvukovodu. Na konci zvukovodu je pružná blána – bubínek, který se vlivem procházejícího vlnění rozkmitá. Kmitání bubínku se přenáší na sluchové kůstky – kladívko, kovádlíku a třmínek. Třmínek rozkmitá oválné okénko, a tím rozechvěje perilymfu, následně toto vlnění rozkmitá endolymfu a následně i bazální membránu v určitém úseku podle výšky tónu. Chvění pak způsobí, že buňky Cortiho orgánu narážejí svými vlásky na krycí membránu, a tím se podráždí. Vzruchy jsou vedeny vlákny sluchového nervu do jader v prodloužené míše, odtud pokračuje sluchová dráha přes talamus do centrální korové oblasti částečně zkrřížené, částečně nezkrřížené.“¹⁵

¹⁵ ŠÁNDOROVÁ, Z. *Vybrané kapitoly z komprehenzivní surdopedie*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2003. s. 17. ISBN 80-7041-605-X.

Je tedy patrné, že přenos sluchu je velice složitý proces, do kterého je zapojeno mnoho faktorů. Veškeré tóny, které normální ucho slyší, jsou obsaženy v kmitočtovém pásmu 16 Hz až 20 kHz, přičemž se horní hranice věkem snižuje. Ultrazvuk (tóny s vysokým kmitočtem, který již lidské ucho není schopné zachytit) vnímáme jako pocit bolesti. Schopnost rozeznávat různé tóny je velice individuální a je závislá na sluchu každého jedince.

Sluch je smysl, díky kterému člověk dokáže vnímat zvuk. Lidským sluchem se zabývá lékařská disciplína nazývaná audiologie. „*Sluch je pro člověka jedním z důležitých distančních smyslů a kromě signální funkce, kterou nás upozorňuje na zvukové projevy okolního prostředí, zastává významnou roli při příjmu informací prezentovaných mluvenou řečí.*“¹⁶

Lidský sluch pracuje nepřetržitě, a to již od narození až do smrti. Je to jemný a velice citlivý lidský smysl. Lidské ucho je schopno vnímat zvuk jemný, jako např. bzučení komára, a zároveň se po určitou dobu dovede vyrovnat i se zvuky tak silnými, jako je například hluk startujícího dopravního letadla, a to aniž by došlo k poškození sluchu.¹⁷

Asi dvě procenta populace trpí nějakou sluchovou vadou, přičemž jedno promile dětí se s vrozenou sluchovou vadou již rodí. Sluchové postižení představuje největší komunikační bariéru, která se následně promítá do celého vývoje osobnosti člověka. Vada sluchu se negativně odráží ve třech základních oblastech:

- poznávací (různé formy zvuků, pocitů a představ),
- vztahů k prostředí (především sociálnímu),
- osobnosti (zasahující charakter, emotivní a volní sféru).

¹⁶ VALENTA, M. *Přehled speciální pedagogiky: Rámcové kompendium oboru*. Praha: Portál, 2014. s. 65. ISBN 978-80-262-0602-6.

¹⁷ ŠÁNDOROVÁ, Z. *Vybrané kapitoly z komprehenzivní surdopedie*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2003. s. 34. ISBN 80-7041-605-X.

Z výše uvedeného vyplývá, že u osob se sluchovým postižením se mezilidské vztahy vytvářejí složitě a komplikovaně. Jelikož je narušena percepce řeči, může jedinec po psychické stránce trpět také společenskou izolací. Vývoj řeči je omezen či blokován a nevyvíjí se řeč vnitřní. Dle Mojžíra Lejsky dělíme vady a poruchu sluchu dle věku a fixace řeči. Vady a poruchy sluchu se objevují vzhledem k vývoji řeči:¹⁸

I. Vady a poruchy sluchu u dětí (před fixací řeči)

A. Vrozené (hereditární) vady sluchu:

1. geneticky podmíněné;
2. kongenitálně získané – prenatalně (týkající se doby mezi početím a narozením), perinatálně (poporodní, týkající se období 10 dnů po porodu).

B. Získané vady (postnatální):

1. po infekčních chorobách;
2. při degenerativních chorobách;
3. po traumatech;
4. po léčbě onkologických onemocnění;
5. při nachlazení a onemocnění horních cest dýchacích;
6. při opakovaných a chronických zánětech ucha.

II. Vady a poruchy sluchu u dospělých (a větších dětí po fixaci řeči)

A. Převodní poruchy – mají původ v poškození: zvukovodu, bubínku, řetězu kůstek, pouzdra labyrintu, Eustachovy trubice, středoušní dutinky.

B. Senzorineurální vady:

1. presbyakuzie (stařecká nedoslýchavost);
2. traumata – akustické + mechanické;
3. dlouhodobé působení hluku;
4. toxiny tělu vlastní a toxiny tělu cizí;
5. ušní nádory;
6. onemocnění vnitřního ucha;
7. onemocnění mozkových nervů, drah a sluchových center.

¹⁸ LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. 1. vyd. Brno: Paido. 2003. s. 24–25. ISBN 80-7315-038-7.

Za sluchové postižení považujeme takovou ztrátu sluchu, kterou nelze plně kompenzovat pomůckami technického charakteru a která negativně ovlivňuje kvalitu lidského života. Rozlišujeme mezi termíny sluchová ztráta, sluchová porucha, vada sluchu apod. Těmito termíny označujeme určitou objektivní sluchovou nedostatečnost a sluchové postižení, které je sociálním důsledkem.

K získávání informací jsou neslyšící odkázáni např. na odezírání, čtení novin a časopisů, sledování televize s běžícími titulky atd. Pro efektivní odezírání ze rtů je nutné v běžné komunikaci s neslyšícími mluvit normální rychlostí. V dnešní uspěchané době, kdy je mluvení velice rychlé, je nutné zpomalit, aby komunikace mezi slyšícím a neslyšícím byla pro neslyšícího přijatelná. Komplikací při komunikaci s neslyšícím může být slang či hantýrka, která je pro neslyšícího komunikační bariérou, nicméně v literatuře, na internetu a v titulcích se běžně nevyskytuje. V těchto situacích je důležitá trpělivost a snaha nahradit slang či hantýrku jiným (pro sluchově postiženého srozumitelným) výrazem (synonymem či ekvivalentem) s dostatečnou artikulací. Tímto způsobem můžeme docílit úspěšné komunikace mezi slyšící a neslyšící osobou. Bránou komunikace by mělo být porozumění, a ne lítost, která je mnohdy vyvolávána právě majoritní slyšící populací.

Tabulka 6: Intenzita zvuku

Práh slyšení	0 dB
Tíkot náramkových hodinek u ucha	10 dB
Ševelení listů	
Šepot	30 dB
Hlasitý hovor z 1 m	50 dB
Pouliční hluk při silném provozu	80 dB
Motocykl	90 dB
Sbíječka a velmi silná hudba	100 dB
Rockový koncert	110 dB
Práh bolesti	120 dB
Proudový motor	130 dB

Zdroj¹⁹

¹⁹ *Intenzita zvuku* [online]. [cit. 2018-11-26]. Dostupné z: <https://edu.techmania.cz/cs/encyklopedie/fyzika/akustika/intenzita-zvuku>

Specifika v komunikaci osob se sluchovým postižením

Komunikace s osobami se sluchovým postižením je vzhledem k jejich postižení velice specifická. Za dobu, kdy se o komunikaci s osobami se sluchovým postižením majoritní společnost snaží, se vyvinulo hned několik komunikačních systémů umožňujících nejen navázání komunikace a porozumění osobám se sluchovým postižením, ale také výrazně pozitivně ovlivňujících jejich inkluzi do majoritní společnosti. Fakt, že komunikačních systémů pro osoby se sluchovým postižením je více, souvisí s tím, že také jednotlivých forem sluchových postižení existuje více druhů. Krahulcová²⁰ jako nejvýznamnější uvádí systémy orální komunikace, simultánní komunikace, totální komunikace a bilingvální komunikace. Orální systém je založen na rozvoji mluvené řeči osoby se sluchovým postižením, což je vhodné pouze pro osoby, které mají alespoň nějaké zbytky sluchu. Rozvoj mluvené řeči je velice důležitý, a pokud je možný, je podporován, protože umění řeči velice usnadňuje osobě se sluchovým postižením uplatnění v majoritní společnosti.

Simultánní komunikace je systémem, v rámci kterého se používá většinového mluveného jazyka dané oblasti, ten je však doplněn o další komunikační formy. Nejčastěji se simultánní komunikace používá v kombinaci se znakovými národními jazyky jednotlivých států. Kombinace orální a vizuálně-motorické formy komunikace vede ke zpřesnění výpovědí. Se simultánní komunikací velice úzce souvisí i další komunikační systém osob se sluchovým postižením – komunikace totální. Dorozumívání mezi slyšícími a osobami se sluchovým postižením využívá v této formě řadu postupů současně, čímž se však stává prakticky fyzicky nemožnou²¹. Na rozdíl od totální metody upřednostňuje bilingvální komunikace výběr dvou komunikačních systémů z preferovaných – národního znakového jazyka pro neslyšící, národního mluveného jazyka (zejména v psané formě) a jednoruční prstové abecedy²². Zvláštním způsobem komunikace mezi slyšícími a osobami se sluchovým postižením je odezírání, které je víceméně přijímáním informací zrakem a chápání jejich obsahu na základě verbální

²⁰ KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2002. s. 14–17. ISBN 80-246-0329-2.

²¹ KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2002. s. 33–34. ISBN 80-246-0329-2.

²² ŠKODOVÁ, E. a I. JEDLIČKA. *Klinická logopedie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. s. 529. ISBN 978-80-7367-340-6

i neverbální komunikace mluvčího. Nezbytným předpokladem pro tento typ komunikace je znalost daného jazyka odezírajícím.²³

Vzhledem k tomu, že majoritní společnost ve většině případů specifické formy komunikace s osobami se sluchovým postižením nezná, je tato populace nejčastěji odkázána právě na odezírání. Zde je však třeba zdůraznit, že odezírání není automatická dovednost a že ne každý člověk je schopen se odezírání naučit. V žádném případě se pak samotné odezírání nedá svou náročností srovnat s posloucháním. Vlohy k odezírání jsou vrozené a ne vždy je možno odezírání považovat za naprosto přesnou formu získávání informací. Navíc není odezírání vůbec vhodné pro osoby neslyšící, protože ideální je použití odezírání v kombinaci s posloucháním mluveného slova. To znamená, že odezírání nejvíce uplatňují osoby s částečnou ztrátou sluchu. I když je tedy odezírání často jedinou možností komunikace mezi slyšícím a osobou se sluchovým postižením, v žádném případě se nedá hovořit o způsobu plnohodnotné komunikace.²⁴

Televize a osoby se sluchovým postižením v ČR

Televizní vysílání je velice oblíbenou formou naplňování volného času, přičemž populace tráví sledováním televize mnoho hodin denně. Vysílání televize je určeno nejširší populaci, takže je logické, že se přizpůsobuje také jednotlivým minoritním skupinám obyvatelstva. Osoby se sluchovým postižením tvoří velkou část populace. I přesto, že přesné údaje o počtu osob se sluchovým postižením v ČR nejsou přesně známy, je možné o jejich počtu podle některých ukazatelů a dat vytvořit alespoň rámcový přehled. Je nutné si uvědomit, že určení přesného čísla osob se sluchovým postižením v ČR naráží hned na několik problémů. Jednak není zcela jasné, kdo vše by to kategorie sluchově postižených měl spadat. Každý také přistupuje k této otázce odlišně, což se projevuje v nejednotné terminologii.²⁵ Dalším problematickým faktorem je skutečnost, že s přibývajícím věkem se postupně zhoršuje sluch u většiny obyvatelstva. Český statistický úřad v tomto směru realizuje jednou za několik let šetření osob se zdravotním

²³ STRNADOVÁ, V. *Odezírání jako schopnost*. 2. opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. s. 11–12. ISBN 978-80-87218-05-1

²⁴ SOURALOVÁ, E. *Manuál základních postupů jednání při kontaktu s osobami se sluchovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. s. 7. ISBN 978-80-244-1630-4

²⁵ *Statistiky počtu osob se sluchovým postižením* [online]. 2017-05-17 [cit. 2018-10-26]. Dostupné z: <http://www.cun.cz/blog/2017/05/17/statistiky-poctu-osob-se-sluchovym-postizenim/>

postižením, jehož výsledkem je Výběrové šetření zdravotně postižených osob; poslední bylo prezentováno v roce 2013.

Pro přehled toho, kolik je v ČR osob se sluchovým postižením, slouží oddíl 3.7.1 Přehled typů zdravotního postižení, kde jsou zohledněny výsledky jednotlivých sledovaných postižení, a to s ohledem na typ postižení a pohlaví a věku, ukazuje tabulka.²⁶

Tabulka 7: Přehled typů zdravotního postižení

Věková skupina	Typ zdravotního postižení								Celkem zdravotně postižených osob	Průměrná četnost postižení na 1 osobu
	tělesné	zrakové	sluchové	mentální	duševní	vnitřní *	jiné	Celkem		
Muži										
0 - 14	13 143	4 472	2 943	10 830	8 798	20 842	2 596	63 624	41 598	1,5
15 - 29	17 481	2 270	1 458	11 006	7 747	16 106	364	56 432	37 473	1,5
30 - 44	19 198	3 799	2 347	13 400	11 144	24 368	1 069	75 324	55 504	1,4
45 - 59	46 284	8 856	4 160	8 069	14 213	63 941	5 310	150 833	103 979	1,5
60 - 74	78 142	9 364	10 467	6 610	14 777	134 608	6 154	260 122	175 793	1,5
75 +	46 807	12 596	16 471	5 908	8 760	77 739	4 970	173 251	98 414	1,8
Celkem	221 055	41 357	37 846	55 823	65 438	337 605	20 463	779 586	512 761	1,5
Ženy										
0 - 14	6 934	2 242	868	4 853	1 740	10 923	1 705	29 266	22 710	1,3
15 - 29	12 018	2 231	1 079	8 388	4 844	12 415	675	41 649	27 670	1,5
30 - 44	19 246	4 094	3 335	8 816	10 098	25 917	975	72 482	54 443	1,3
45 - 59	43 231	5 995	3 926	7 591	16 305	63 025	6 278	146 352	102 912	1,4
60 - 74	79 481	10 432	6 747	7 308	16 820	113 509	7 929	242 226	157 418	1,5
75 +	118 202	35 844	32 674	11 795	30 272	153 599	16 302	398 688	199 760	2,0
Celkem	279 112	60 838	48 630	48 751	80 079	379 388	33 864	930 663	564 912	1,6
Celkem										
0 - 14	20 077	6 715	3 811	15 683	10 538	31 764	4 302	92 890	64 307	1,4
15 - 29	29 499	4 501	2 537	19 394	12 590	28 521	1 039	98 081	65 143	1,5
30 - 44	38 444	7 892	5 682	22 216	21 242	50 285	2 044	147 805	109 947	1,3
45 - 59	89 516	14 851	8 086	15 660	30 518	126 966	11 588	297 185	206 891	1,4
60 - 74	157 622	19 796	17 215	13 919	31 596	248 118	14 082	502 348	333 211	1,5
75 +	165 009	48 440	49 144	17 703	39 032	231 339	21 272	571 940	298 174	1,9
Celkem	500 167	102 195	86 476	104 574	145 517	716 993	54 327	1 710 249	1 077 673	1,6

* V daném počtu je zahrnuto pouze jedno postižení vnitřních orgánů.

Zdroj²⁷

Jak je vidět, osob se sluchovým postižením je v ČR přes 86 tisíc, přičemž odhady počítají až s půlmilionem osob (s přihlédnutím k těm, jejichž sluch se zhoršil pouze a výhradně v důsledku stáří)²⁸. Je tedy logické, že tak velké skupině populace je třeba přizpůsobit i televizní vysílání. Zpřístupnění televizního vysílání se děje prostřednictvím speciálních úprav – titulkování a přítomností znakových osob ve vysílání. Titulkování

²⁶ *Výběrové šetření zdravotně postižených osob – 2013* [online]. 2014-04-30 [cit. 2018-10-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyberove-setreni-zdravotne-postizenych-osob-2013-qacmwuvwsb>

²⁷ *Statistiky počtu osob se sluchovým postižením* [online]. 2017-05-17 [cit. 2018-10-26]. Dostupné z: <http://www.cun.cz/blog/2017/05/17/statistiky-poctu-osob-se-sluhovym-postizenim//>

²⁸ *Statistiky počtu osob se sluchovým postižením* [online]. 2017-05-17 [cit. 2018-10-26]. Dostupné z: <http://www.cun.cz/blog/2017/05/17/statistiky-poctu-osob-se-sluhovym-postizenim/>

může být skryté či otevřené a v ČR patří mezi zákonnou povinnost televizního vysílání. Většina českých televizí využívá k naplnění této povinnosti skryté titulkování. Výjimku v této oblasti tvoří Česká televize, která opatřuje vysílání pořadů se znakovými osobami.²⁹

Pro osoby se sluchovým postižením jsou vhodné obě varianty, přičemž je možné vysledovat, že Česká televize používá účast znakových osob zejména v případě dětských pořadů a pořadů publicistických (zprávy). Je to proto, že se předpokládá, že pro mladší děti jsou titulky v podstatě bezpředmětné a nemají pro ně velký smysl. Co se týče skrytých titulků, ty jsou pro osoby se sluchovým postižením dostupné na teletextu, kde je v ČR diváci najdou na straně 888. I když je znaková osoba pro zpřístupnění pořadu širšímu okruhu osob se sluchovým postižením vhodnější (také díky celkově lepšímu komunikačnímu základu znakového jazyka ve srovnání s titulky), mají i skryté titulky pro osoby se sluchovým postižením velký význam. Dovolují jim participovat na běžném životě majoritní společnosti a využívat vše, co televizní vysílání nabízí – zábavu, poučení, vzdělání a zejména přístup k informacím.³⁰

Osoby se sluchovým postižením mají řadu možností, jak komunikovat mezi sebou i s příslušníky majoritní společnosti. Vzhledem k častému omezení dovedností majoritní populace jsou v drtivé většině případů odkázáni na odezírání. Na druhou stranu se majoritní společnost snaží těmto lidem co nejvíce zpřístupnit běžné životní úkony, a tedy i sledování televize. Komunikace prostřednictvím televize je umožněna dvěma způsoby (titulkováním a znakováním), přičemž skryté titulkování naprosto převažuje nad otevřeným titulkováním či znakováním osoby přímo ve vysílaném pořadu.

Žijeme v prostředí, ve kterém je naše myšlení ovlivněné médii, která na nás působí jak v rovině osobních zkušeností, tak i v rovině názorové a v rovině našich postojů. Mezi nejnápadnější a nejviditelnější projevy mediální komunikace můžeme zařadit různé soubory projevů, které jsou nabízené publiku jako „výrobky“. Publikum tyto „výrobky“ vyhledává, přijímá je a zároveň je používá k uspokojení svých potřeb.³¹ Mezi takové publikum patří i sluchově postižené osoby, a to i přes jejich handicap.

²⁹ STRNADOVÁ, V. a R. MÁZEROVÁ. *Prioritou České televize ve zpřístupnění informací sluchově postiženým divákům jsou skryté titulky*. Gong XXXV, č. 2, 2006.

³⁰ Tamtéž.

³¹ BUČEK J., ZOUHAR, M. *Argumentácia a média*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2015. s. 93. ISBN 978-80-223-398-1-0.

6 POŘADY ČT PRO OSOBY SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

Televizní klub neslyšících a jeho vznik

Televizní klub neslyšících byl první přelomový pořad, který se už od osmdesátých let dvacátého století vysílal speciálně pro sluchově postižené menšiny. Do dnešního dne je vysílán Českou televizí na programu ČT2 každých 14 dní, a to v podvečerních hodinách vždy ve středu.

První díl Televizního klubu neslyšících (dále jen TKN) byl odvysílán před téměř 39 lety na jaře roku 1980. Prvním hostem byla Emílie Mrzilková, mistryně v tlumočení do znakového jazyka, a to jak v soukromí, tak i na televizní obrazovce, která manuální komunikaci ovládá ještě lépe než slovo mluvené. Natáčelo se v sídle Československé televize v Praze na Jezerce.

V roce 1968 byla oslovena tehdejší Československá televize (dále jen ČST), zda by i ČST nemohla natáčet pořady pro neslyšící. ČST přijala námět s nadšením, ale srpen 1968 vše změnil. Přišla změna politických přístupů ČST k natáčení pro neslyšící. Obrat nastal až v roce 1976, kdy byl pořádán odborný seminář o problémech hluchoty. Diskutovalo se o neslyšících i o problémech televizního vysílání pro neslyšící. První veřejné televizní vysílání se konalo 15. prosince 1979 a s pořadem „Mezi svými“ bylo zároveň vstupním vysíláním o neslyšících určeným pro širokou veřejnost. Náplň vysílání tvořila redakce vzdělávacích programů s redaktorkou Zitou Drdovou, která řekla: *„V roce 1979 jsem se chtěla vrátit do ČST po mateřské, ale návrat byl politicky nežádoucí. Po velkých peripetiích byl návrat do ČST povolen, ale s úkolem vytvořit koncepci televizních pořadů pro neslyšící, a to do šesti týdnů. Nakonec jsem v daném termínu napsala takzvanou. výhledovou koncepci možností ČST při přípravě pořadů pro neslyšící. Měla jsem při tom pocit, že se snad podaří něco nového, co by mělo hluboký smysl.“*³²

Ještě před TKN se natočily dva velké dokumenty, které měly diváky připravit na pořady pro neslyšící. Jmenovaly se „Na počátku bylo slovo“ a „Mezi svými“ a šlo o pořady o pracovním a společenském uplatnění sluchově postižených.

³² ČESKÁ TELEVIZE. Televizní klub neslyšících [online]. [2019-01-13]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096066178-televizni-klub-neslysicich/215562221800018/>

V roce 1980 měl premiéru Televizní klub neslyšících, ke kterému napsala scénář Zita Drdová a odborně na něm spolupracoval Jaroslav Paur. TKN, vzdělávací pořad pro sluchově postižené, vznikl z diskuzí s paní Zitou Drdovou a šlo především o její nápad, aby měl v názvu slovo klub. Název TKN byl tak dobrý, že byl použit i v dalších letech.

Do roku 1980 nebylo o neslyšících ani v televizi ani v novinách téměř nic. Jako kdyby neslyšící neexistovali. Až s příchodem TKN nastala velká změna. Pro všechny tvůrce bylo překvapení, že se pořad povedl a že bude moci přispět k lepšímu životu neslyšících.

Před TKN existoval první podobný magazín, který vysílala britská BBC s názvem See Hear! ČST byla druhá v Evropě, která vysílala samostatný pořad pro neslyšící.

Zita Drdová popsala první TKN slovy: „*Snažili jsme se o to, aby v TKN byly opravdu pořady pro neslyšící, nejen o neslyšících. Protože neslyšící mají stejné právo se vzdělávat a kulturně se bavit jako my ostatní. A samozřejmě jsme chtěli ukázat, co všechno sluchově postižení dovedou a čeho mohou dosáhnout.*“³³

Paní Zita Drdová chodila do redakce Gongu (časopis sluchově postižených vycházející již od roku 1972), navštěvovala neslyšící a učila se znakování. Tímto pořadem pomohla celému hnutí neslyšících. Dávala dohromady náměty a scénáře, které vytvářela, aniž by měla znalosti dané komunity.

Televize je obrazové médium, a jestliže někdo mluví, znakující ukazuje, o čem se hovoří. Neslyšící potřebovali překládat do znakové řeči. V ČST se museli učit, jak budou vysílání dělat. Kameraman musel najít kompromis, aby záběry byly „volnější“, když tam bude tlumočník, aby se tam „vešel“. Tempo natáčení bylo mnohem pomalejší. Obsahově se do pořadu vešlo mnohem méně věcí. Nejdříve se muselo říct a pak se muselo ukázat. Stříhači se museli vše učit, protože se stříhalo jiným způsobem. A ani dnes není pro stříhače vůbec jednoduché stříhat, jestliže je obsah zároveň překládán do znakového jazyka. Pokud se ustříhne kousek znaku, překlad má hned jiný význam.

ČST odvysílala tři díly kurzu znakového jazyka s názvem „Znaková řeč do kapsy, aneb Základy znakové řeči“, poté byl pořad zakázán.

Roku 1984 začal být český znakový jazyk decimován a existovala snaha přejít pouze na artikulaci a naslouchadla (což není vhodné pro všechny typy sluchových vad),

³³ ČESKÁ TELEVIZE. Televizní klub neslyšících [online]. [2019-01-13]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096066178-televizni-klub-neslysicich/215562221800018/>

ale díky tomu, že se v ČST objevoval znakový jazyk v pořadu TKN, mohlo přesto dojít k pozdvižení znakového jazyka. V dnešní době považuje většina veřejnosti znakový jazyk za naprosto rovnoprávný.

Další změny nastaly až po roce 1989. Druhého května 1990 pozval prezident Václav Havel na tiskovou konferenci, kterou televize vysílala v přímém přenosu, Emílii Mrzílkovou, jež tlumočila do znakového jazyka, což mělo velký přínos pro neslyšící veřejnost v tom smyslu, že získala srozumitelné informace. Neslyšící tím získali sebevědomí a slyšící veřejnost měla příležitost seznámit se s životem a problémy neslyšících. Veřejnost uznává, že znakový jazyk je svébytný jazyk.

Vznik TKN byl přínosný v tom smyslu, že otevřel dveře k diskuzím o problémech neslyšících. Předtím žádná diskuze neexistovala. Zita Drdová k tomu řekla: *„Naši sluchově postižení občané nepotřebují náš soucit, potřebují však rovnocenné podmínky pro svůj rozvoj.“*³⁴

TKN sehrál důležitou roli při emancipaci neslyšících v české společnosti.

6.1 Pořady pro dospělé – zpravodajství

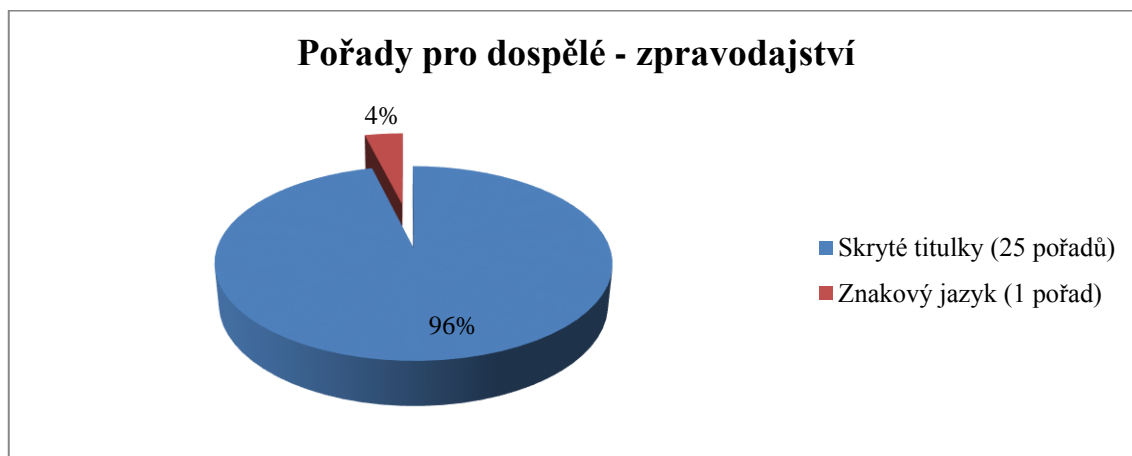
Zpravodajství

*„Označení jedné ze základních novinářských činností a zároveň i produktu této činnosti. Zpravodajství stojí na informacích a faktech, které vyhledává, shromažďuje, třídí, vybírá, interpretuje a předává prostřednictvím médií recipientům. Zprostředkovává rozmanité a společensky podstatné informace, odrážející myšlenkovou pluralitu společnosti a sloužící veřejnosti k utváření vlastních názorů. Proto má být zpravodajství pokud možno přesné, vyvážené, nepředpojaté a poctivé při výběru, zpracování a prezentaci, nestranné, aktuální, včasné, jasné a srozumitelné. Na rozdíl od publicistiky nemá obsahovat novinářův názor, pouze tlumočit fakta.“*³⁵

³⁴ ČESKÁ TELEVIZE. Televizní klub neslyšících [online]. [2019-01-13]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096066178-televizni-klub-neslysicich/215562221800018/>

³⁵ OSVALDOVÁ, B., J. HALADA a kol. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri, 2010. s. 265. ISBN 978-80-7277-266-7.

Graf 1: Poměr zpravodajských pořadů opatřených skrytými titulky a tlumočených do znakového jazyka od 29. 12. 2018 do 7. 1. 2019

Zdroj³⁶

ČT1:

- **Zajímavosti z regionů** (události a informace z kraje) – *skryté titulky*;
- **Studio 6** (ranní infoservis ČT) – *skryté titulky*;
- **Zprávy ve 12** (zprávy) – *skryté titulky*;
- **Předpověď počasí, Sportovní zprávy, Události v regionech plus** (zprávy) – *skryté titulky*;
- **Události v regionech** (hlavní regionální zpravodajská relace České televize) – *skryté titulky*;
- **Události za okamžik a počasí** (zprávy) – *skryté titulky*;
- **Události** (hlavní zpravodajská relace České televize) – *skryté titulky*;
- **Branky, body, vteřiny** (zprávy) – *skryté titulky*;
- **Z metropole, Týden v regionech** (vše o dění v metropoli) – *skryté titulky*.

ČT2:

- **Zprávy v českém znakovém jazyce** (zprávy) – *znakový jazyk*.

³⁶ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

ČT24:

- **Zajímavosti z regionů** (události a informace z kraje) – *skryté titulky*;
- **Týden v regionech** (události týdne z vybraných regionů) – *skryté titulky*;
- **Zprávy** (zprávy) – *skryté titulky*;
- **Z metropole** (souhrn toho nejdůležitějšího, co se událo v Praze v uplynulých sedmi dnech) – *skryté titulky*;
- **Zprávy v 10** (zprávy) – *skryté titulky*;
- **Zprávy ve 12** (zprávy) – *skryté titulky*;
- **Zprávy v 16** (nejdůležitější události dne v ČR i ve světě) – *skryté titulky*;
- **Otázky Václava Moravce** (politická diskuze) – *skryté titulky*;
- **Regiony ČT24** (pořad o zajímavém dění v regionech ČR) – *skryté titulky*;
- **Předpověď počasí** (souhrn meteorologických informací) – *skryté titulky*;
- **90' ČT24** (interaktivní zpravodajský pořad ČT24) – *skryté titulky*;
- **Události v kultuře** (nejdůležitějšího dění v kultuře) – *skryté titulky*;
- **Věda 24** (týdenní souhrn z oblasti světové i české vědy) – *skryté titulky*.

ČT sport:

- **Branky, body, vteřiny** (sportovní zprávy) – *skryté titulky*;
- **Sportovní zprávy** (aktuální informace ze světa sportu) – *skryté titulky*.

ČT art:

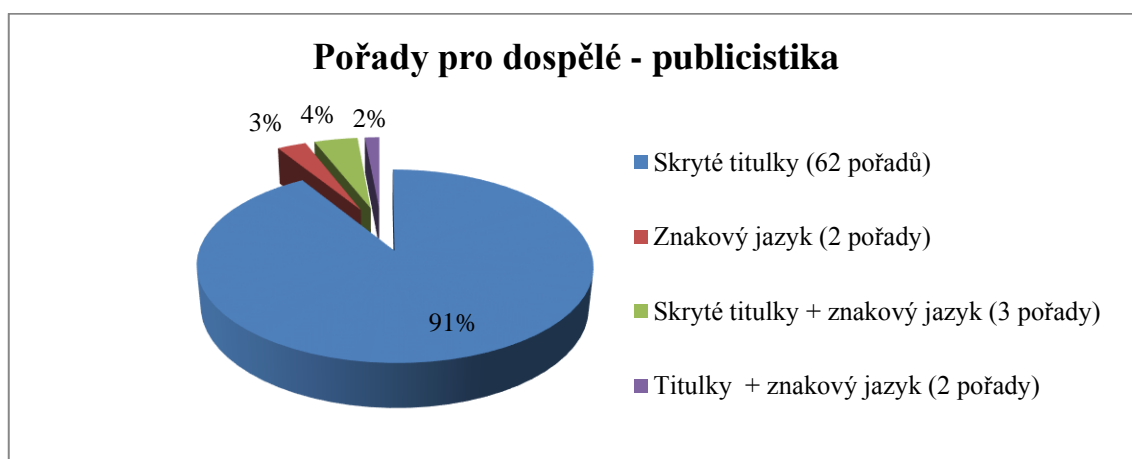
- **Události v kultuře** (přehled nejdůležitějšího dění v kultuře) – *skryté titulky*.

6.2 Pořady pro dospělé – publicistika

Publicistika

„Označení žurnalistické tvorby i částí žurnalistické produkce, činnost zaměřená k veřejnosti, určená ke zveřejnění. V užším smyslu pojmu činnost spojená se stanoviskem, obsahující události, situaci nebo myšlenky slovem, zvukem nebo obrazem v tisku, rozhlasu, televizi i v tzv. nových médiích internetu. Publicistika kromě informací obsahuje názor, hodnocení a subjektivní přístup, zahrnuje pojmy, soudy, postoje, kombinuje analytický a syntetický přístup, jejím výsledkem je poznání a eventuálně přesvědčení a získání recipienta.“³⁷

Graf 2: Poměr publicistických pořadů opatřených titulkou, skrytými titulky a tlumočených do znakového jazyka 29. 12. 2018 – 7. 1. 2019

Zdroj³⁸

ČT1:

- **Banánové rybičky** (zábavná talk show Haliny Pavlovské – 2002) – *skryté titulky*;
- **Bolkoviny** (talk show Bolka Polívky a jeho hostů – 2007) – *skryté titulky*;
- **Bydlení je hra** (magazín o kultuře bydlení – 2012) – *skryté titulky*;
- **Pod pokličkou** (co všechno nevíme a víme o tom, co pijeme a jíme – 2006) – *skryté titulky*;

³⁷ OSVALDOVÁ, B., J. HALADA a kol. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri, 2010. s. 164. ISBN 978-80-7277-266-7.

³⁸ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

- **Kalendárium** (zajímavá výročí týdne, uvádí Saskia Burešová) – *skryté titulky*;
- **Etiketa** (pokud chcete být ve společnosti jako ryba ve vodě, L. Špaček vám poradí, jak na to – 2004) – *znakový jazyk*;
- **Po stopách hvězd** (setkání s hvězdou českého filmu a televize) – *skryté titulky*;
- **Příběhy slavných** (zákulisí ze života slavných osobností) – *skryté titulky*;
- **Kde domov můj?** (zábavná vědomostní soutěž) – *skryté titulky*;
- **Otázky Václava Moravce** (témata, o kterých se začne mluvit) – *skryté titulky*;
- **Kočka není pes** (jak správně vybrat domácího mazlíčka) – *skryté titulky*;
- **V kondici** (magazín o zdravém životním stylu) – *skryté titulky*;
- **Rajské zahrady** (magazín – 2009) – *skryté titulky*;
- **AZ-kvíz** (soutěž pro každého) – *skryté titulky*;
- **Černé ovce** (dokument, nebojte se bojovat za svá práva) – *skryté titulky*;
- **Cestománie** (dokument, cestopis) – *skryté titulky*;
- **Všechnopárty** (talk show Karla Šípa) – *skryté titulky*;
- **Sama doma** (magazín) – *skryté titulky, znakový jazyk*;
- **Zkus mít vkus** (magazín, který změní váš styl – 2009) – *skryté titulky*;
- **Chalupa je hra** (magazín nejen pro chataře a chalupáře – 2009) – *skryté titulky*;
- **Zahrada je hra** (řada nápadů pro vaši zahradu – 2008) – *skryté titulky*;
- **Padající květináč** (zábava – 2007) – *skryté titulky*;
- **Kuchařská pohotovost** (seriál o vaření – 2009) – *skryté titulky*;
- **13. komnata** (dokument – 2012) – *skryté titulky*;
- **Toulavá kamera** (dokument, mozaika z regionů) – *skryté titulky*;
- **Objektiv** (magazín zahraničních zajímavostí) – *skryté titulky*;
- **Sváteční slovo** (promluva zajímavé osobnosti, která má co říci k aktuálnímu tématu dneška a přitom respektuje křesťanství) – *skryté titulky, znakový jazyk*.

ČT2:

- **S kuchařem kolem světa po Paříži** (francouzský dokument, Fred Chesneau vás provede světovou gastronomií, a přesto bude mít Eiffelovku stále na dohled!) – *skryté titulky*;

- **Babylon** (dokumentární cyklus o životě národnostních menšin a cizinců u nás a Čechů v zahraničí) – *skryté titulky*;
- **Divnopis** (dokumentární cestopis po místech naší vlasti) – *skryté titulky*;
- **Příběhy železné opony** (dokumentární cyklus o odvaze a smrti, ale i o absurditě zrůdného politického systému) – *skryté titulky*;
- **Klíč** (magazín nejen pro zdravotně postižené) – *skryté titulky*;
- **Krásy evropského pobřeží** (dokument) – *skryté titulky*;
- **Sto divů světa** (dokument, unikáty ze seznamu světového kulturního dědictví UNESCO) – *skryté titulky*;
- **Příběhy domů** (dokument, který představuje místa a historické příběhy neobvyklého charakteru) – *skryté titulky*;
- **Království divočiny** (dokumentární cyklus) – *skryté titulky*;
- **Cizinec je našinec** (dokument, osudy tří Srbů, kteří se stali součástí české kulturní scény – 2013) – *skryté titulky*;
- **Chcete je?** (nabídka opuštěných domácích zvířat) – *skryté titulky, znakový jazyk*;
- **Krásy evropského pobřeží** (jedinečné letecké pohledy) – *skryté titulky*;
- **Uchem jehly** (dokument, setkání Zbigniewa Czendlika – 2017) – *skryté titulky*;
- **Postřehy odjinud** (dokument očima Jaroslava Skalického) – *skryté titulky*;
- **Peklo pod hladinou** (dokument) – *skryté titulky*;
- **Duchovní kuchyně** (dokument) – *skryté titulky*;
- **Případ pro ombudsmana** (dokument, veřejný ochránce práv řeší problémy) – *skryté titulky*;
- **Ochránce** (dokument – 2012) – *skryté titulky*;
- **Před půlnocí** (dokument – 2012) – *skryté titulky*;
- **Dobrodružství vědy a techniky** (dokument) – *skryté titulky*;
- **Putování za vínem** (dokument – 2005) – *skryté titulky*;
- **Cesty víry** (dokument) – *skryté titulky*;
- **Jak najít lásku přes internet** (dokument, může algoritmus vstupních dat, s nímž pracují některé seznamky, najít muže pro lepší dívku, než kdyby některou náhodně sbalil v baru?) – *skryté titulky*;
- **Naše tradice** (dokument – 2014) – *skryté titulky*;

- **Pohlednice Martina Kratochvíla** (dokumentární cyklus) – *skryté titulky*;
- **Folklorní magazín** (magazín pro milovníky lidové kultury) – *skryté titulky*;
- **Televizní klub neslyšících** (magazín pro sluchově postižené osoby) – *titulky, znakový jazyk*.

ČT 24:

- **Historie.cs** (publicistický cyklus o významných okamžicích československých a českých moderních dějin po roce 1918) – *skryté titulky*;
- **Objektiv** (magazín zahraničních zajímavostí) – *skryté titulky*;
- **Archiv ČT24** (dokumenty zachycující různá témata politického, hospodářského i společenského života od roku 1945 do současnosti) – *skryté titulky*;
- **Kultura+** (víkendový týdeník s hosty) – *skryté titulky*;
- **Euromaxx** (magazín o životním stylu, kultuře a umění v Evropě) – *skryté titulky*;
- **Retro** (cyklus mapující design a trendy v Československu po 2. světové válce) – *skryté titulky*;
- **DW – Focus on Europe** (evropský magazín německé veřejnoprávní televize) – *skryté titulky*;
- **Interview ČT24** (profilový rozhovor s významnou osobností, která má co říci k aktuálnímu dění v ČR nebo ve světě) – *skryté titulky*;
- **Fokus Václava Moravce** (fenomény dneška, na které v denním zpravodajství nezbývá čas) – *skryté titulky*;
- **Politické spektrum** (i malé politické strany řeší velké politické problémy) – *skryté titulky*.

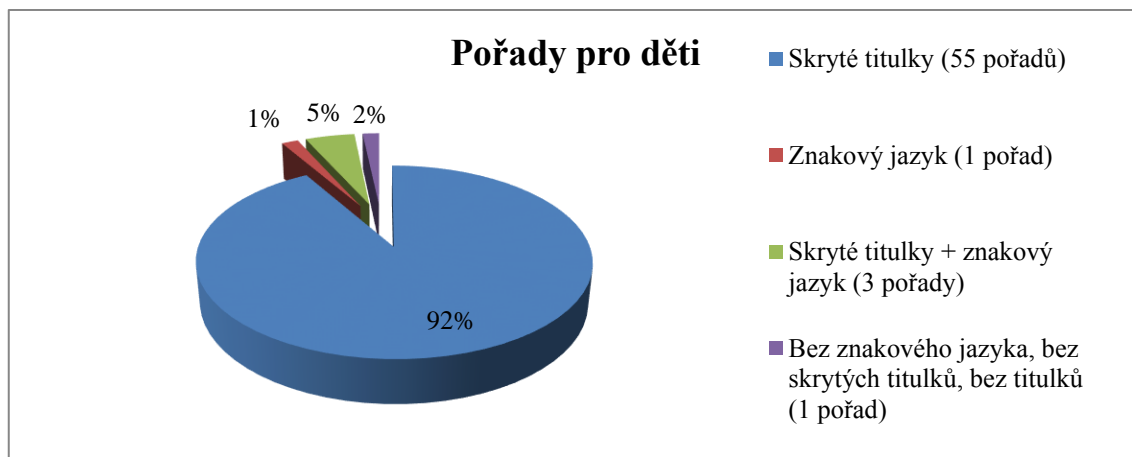
ČT Sport – nevysílá pravidelné publicistické pořady

ČT Art:

- **Toulky s Ladislavem Smoljakem** (dokument – 2009) – *znakový jazyk*;
- **Ladí neladí** (hudba – 2008) – *skryté titulky*;
- **Terra musica** (hudba – 2017) – *skryté titulky*;
- **Kultura.cz** (revue událostí, zajímavostí, rozhovorů a kritických postřehů z Moravy a Slezska – 2012) – *skryté titulky*.

6.3 Pořady pro děti

Graf 3: Poměr pořadů pro děti opatřených skrytými titulky a tlumočených do znakového jazyka od 29. 12. 2018 do 7. 1. 2019

Zdroj³⁹

ČT1 – nevysílá pravidelné pořady pro děti

ČT2:

- **Kouzelná školka** (pohádky a povídaní pro nejmenší k podívání, pořadem provází kouzelný skřítek František nebo jeho kamarádka Fanyňka s jedním z herců) – *znakový jazyk*;
- **Raníček** (Radovanovy radovánky, cyklus) – *skryté titulky*;
- **Andy a dobrodružství v přírodě** (pořad pro děti) – *skryté titulky*;
- **Můj mazlíček a já II** (britský cyklus pro děti) – *skryté titulky*;
- **Garfieldova show II** (animovaný seriál, nejlínější kocour na světě je schopen všeho, mějte se před ním na pozoru! – 2011) – *skryté titulky*;
- **Franklin a jeho přátelé** (animovaný seriál o želví rodince a jejich kamarádech) – *skryté titulky*.

ČT24 – nevysílá pravidelné pořady pro děti

ČT sport – nevysílá pravidelné pořady pro děti

³⁹ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

ČT art – nevysílá pravidelné pořady pro děti

ČT :D:

- **Břínčící** (animovaný seriál, Velká Británie) – *skryté titulky*;
- **Tom a krajíc chleba s jahodovou marmeládou a medem** (animovaný seriál ze světa, kde si logika podává ruku se zmatkem) – *skryté titulky*;
- **Rudi a Trudi** (animovaný seriál, nerozluční kamarádi – důvěřivý havran Rudi a kočka Trudi – prožívají společná dobrodružství – 2005) – *skryté titulky*;
- **Nejkrásnější pohádky** (pohádky dětí ze všech koutů světa) – *skryté titulky*;
- **Hej, Hafí II** (animovaný seriál o získávání bobříků) – *skryté titulky*;
- **Martin Snílek II** (animovaný seriál o školákovi Martinovi) – *skryté titulky*;
- **Prasátko Peppa III** (animovaný seriál prasečí holčičky Peppy) – *skryté titulky*;
- **Doktorka Plyšáková IV** (animovaný seriál) – *skryté titulky*;
- **Riley ve velkém světě II** (komediální seriál, svět mladé dospívající dívky Riley Matthewsové se točí především kolem její rodiny a přátel) – *skryté titulky*;
- **Máša a medvěd II** (animovaný seriál, Rusko) – *skryté titulky*;
- **Kouzelná školka** (pohádky a povídky pro nejmenší k podívání, pořadem provází kouzelný skřítek František nebo jeho kamarádka Fanyňka s jedním z herců) – *bez znakového jazyka, bez skrytých titulků, bez titulků*;
- **Rita a krokodýl** (každodenní lapálie a radovánky malé holčičky a jejího kamaráda krokouše) – *skryté titulky*;
- **Karlík a Lola** (animovaný seriál) – *skryté titulky*;
- **Draci v hrnci** (pořad pro děti o vaření, jídle a potravinách) – *skryté titulky*;
- **Taneční hrátky s Honzou Onderem** (hrátky, škola pro děti) – *skryté titulky*;
- **Šmoulové** (animovaný seriál o modrých skřítcích) – *skryté titulky*;
- **Moji kamarádi Tygr a Pú II** (seriál Walta Disneyho) – *skryté titulky*;
- **Na vlásku** (animovaný seriál, příběhy princezny Lociky) – *skryté titulky*;
- **Máša vypráví pohádky** (animovaný seriál, Rusko) – *skryté titulky*;
- **Čtení do ouška** (pohádky čte Tomáš Töpfer a doprovázejí je animace studentů Filmové školy Miroslava Ondříčka v Písku) – *skryté titulky, znakový jazyk*;
- **Myšák a Krtek** (každodenní dobrodružství dvou přátel) – *skryté titulky*;

- **Kouzelný strom** (nadpřirozená moc jeho kmene dokáže zastavit zlo a přinášet radost) – *skryté titulky*;
- **Šikulové** (pořad pro děti, i malé ruce dokáží velké věci) – *skryté titulky*;
- **Olympiáda Bolka a Lolka** (polský animovaný seriál) – *skryté titulky*;
- **LOGOhrátky** (zábavný pořad) – *skryté titulky*;
- **Myši na vědu slyší** (vysvětlení základních fyzikálních jevů) – *skryté titulky*;
- **Země patří Luně** (animovaný seriál, Luna všechno zjistí hned) – *skryté titulky*;
- **Andy a dobrodružství v přírodě** (pořad pro děti) – *skryté titulky*;
- **Můj mazlíček a já II** (pořad pro děti, pojďte s námi za zvířátky) – *skryté titulky*;
- **Čtení do Ouška** (několik tisíc let staré příběhy ze života zvířat) – *skryté titulky, znakový jazyk*;
- **Pan Hračička na party** (v ateliéru plném fantazie vás čeká spousta úžasných výtvarných rad a nápadů) – *skryté titulky*;
- **Ava Riko Teo** (animovaný seriál) – *skryté titulky*;
- **Děsivé dějiny** (ještě nikdy jste se u dějepisu tak nezasmáli) – *skryté titulky*;
- **U6 – úžasný svět vědy** (soutěž pro děti) – *skryté titulky*;
- **Brambory a draci** (animovaný seriál) – *skryté titulky*;
- **Čím budu, až povyrostu?** (pořad pro děti) – *skryté titulky*;
- **Planeta YO** (pořad, kterým provází mimozemšťan TýYó) – *skryté titulky*;
- **Jak vycvičit draky** (animovaný seriál) – *skryté titulky*;
- **Wifina** (magazín pro děti, které chtějí vědět víc) – *skryté titulky*;
- **Operace JAUU** (pořad pro děti, trochu doktoři, trochu kašpaři) – *skryté titulky*;
- **DVA3** (magazín o tvořivosti a počítačových hrách) – *skryté titulky*;
- **Franklin a přátelé** (animovaný seriál o želví rodince) – *skryté titulky*;
- **Garfieldova show** (animovaný seriál, nejlínější kocour na světě je schopen všeho, mějte se před ním na pozoru! – 2011) – *skryté titulky*;
- **Africká abeceda** (zábavný cyklus seznamuje děti s africkými reáliemi) – *skryté titulky*;
- **Ranč U Zelené sedmy** (seriál o radostech a strastech rodiny Kudrnových) – *skryté titulky*;
- **Bludiště** (soutěž) – *skryté titulky*;

- **Lvíčata** (zábavný sportovní magazín pro holky a kluky) – *skryté titulky*;
- **Geronimo Stilton** (animovaný seriál o myšparádním dobrodružství) – *skryté titulky*;
- **Hra o hrad** (soutěž) – *skryté titulky*;
- **MasterChef Junior** (světově proslulá kuchařská show) – *skryté titulky*;
- **AZ-kvíz junior** (zábavná vědomostní soutěž) – *skryté titulky*;
- **Krasohled** (pohádky ovčí babičky) – *skryté titulky*;
- **Friends: Síla přátelství** (animovaný seriál) – *skryté titulky*;
- **Mazalové** (komediální seriál o nelehkém soužití hradních strašidel s příšernou rodinou Mazalů) – *skryté titulky, znakový jazyk*.

PRAKTICKÁ ČÁST

7 POPIS VÝZKUMU A VÝZKUMNÝ VZOREK

Praktická část bakalářské práce navazuje na teoretickou část, kde byla na základě dostupných zdrojů shrnuta historie vysílání České televize, legislativní opatření vysílání České televize a schémata jednotlivých vysílacích programů. Byla definována minorita osob se sluchovým postižením v ČR a specifika komunikace s těmito osobami.

V praktické části je předmětem výzkumu:

1. Ověření, zda Česká televize jako veřejnoprávní médium v letech 2016 a 2017 plnila povinnost vyplývající z § 3, písmene j) zákona č. 483/1991 Sb. a vysílala podle něj pro sluchově postižené menšiny podle následujícího uložení: *Česká televize naplňuje veřejnou službu v oblasti televizního vysílání zejména tím, že: „Opatřuje alespoň 70 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky a alespoň 2 % vysílaných pořadů vyrábí v českém znakovém jazyce nebo opatřuje simultánním tlumočením do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením a dále alespoň 10 % vysílaných pořadů zpřístupňuje pro osoby se zrakovým postižením.“⁴⁰*
2. Ověření informovanosti české veřejnosti o vysílání pro sluchově postiženou minoritu na programech České televize.
3. Zjišťování názorů členů Rady České televize (elektronickou formou) týkajících se spokojenosti s vysílanými pořady pro sluchově postižené osoby ve veřejnoprávním médiu.

Z výše představeného předmětu výzkumu vznikly hypotézy, které budou potvrzeny, či vyvráceny.

Hypotéza č. 1: V roce 2016 dodržela Česká televize § 3, písm. j) zákona č. 483/1991 Sb.

⁴⁰ ČESKÁ TELEVIZE. *Zákony*. [online]. 1996 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakony/>

Hypotéza č. 2: V roce 2017 dodržela Česká televize § 3, písm. j) zákona č. 483/1991 Sb.

Výzkumný vzorek

Výzkumné části bakalářské práce se prostřednictvím dotazníku zveřejněného na internetových stránkách Vyplnto.cz zúčastnilo 200 respondentů ve věku 15–70 let. Součástí praktické části bylo dotazování se jednotlivých členů Rady České televize a zjišťování jejich názoru na vysílání pro sluchově postiženou menšinu. Do výzkumného vzorku nebyli členové tohoto orgánu započítáváni.

8 PRŮBĚH VÝZKUMU

Na základě vytyčených cílů v teoretické části byl výzkum rozdělen do několika na sebe navazujících částí, a to:

- přípravné,
- realizační,
- vyhodnocovací.

Obsah přípravné části:

- studium a sběr informací z dostupných materiálů k danému tématu v období 7/2018–1/2019;
- vypracování a následné zveřejnění dotazníkového šetření pro veřejnost na internetových stránkách www.vyplnto.cz⁴¹ v období leden 2019;
- příprava otázek pro Radu České televize s následným rozesláním prostřednictvím elektronické pošty v lednu 2019.

Obsah realizační části:

- zpracování získaných informací z dostupných materiálů k danému tématu, a to v období 10/2018–1/2019;
- sběr dat k analýze pořadů pro osoby se sluchovým postižením, a to prostřednictvím internetových stránek České televize;
- sběr dat, zpracování a vyhodnocení dotazníkového šetření určeného pro veřejnost z internetových stránek www.vyplnto.cz, a to v lednu 2019;
- sběr odpovědí na elektronicky zaslané dotazy Radě České televize, a to v lednu 2019.

Obsah vyhodnocovací části:

- analýza pořadů vysílaných Českou televizí v roce 2016 a 2017;

⁴¹ VYPLŇTO.CZ. *Vysílání České televize pro sluchově postižené osoby*. [online]. 2019 [cit. 2019 01.01]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/vysilani-ceske-televize/>

- vyhodnocení dotazníkového průzkumu mezi veřejností, který měl za cíl zjistit informovanost veřejnosti o povinnosti České televize vysílat pro osoby se sluchovým postižením;
- vyhodnocení odpovědí členů Rady České televize.

8.1 Přípravná část

Studium a sběr informací z dostupných materiálů

Přípravná část měla k danému tématu zjistit dostupné informace, které měly práci připravit k výzkumnému úkolu, dotazníkovému šetření a vypracování otázek pro Radu České televize.

Informace byly čerpány z veřejně dostupných dokumentů České televize:

- Výroční zpráva o činnosti České televize za rok 2016.
- Výroční zpráva o činnosti České televize za rok 2017.

Dále byly sledovány pořady České televize, které měly splňovat zákonem danou povinnost, a to být opatřeny alespoň v 70 % případů skrytými nebo otevřenými titulky a alespoň ve 2 % českým znakovým jazykem nebo simultánním tlumočením do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením.

Vypracování a následné zveřejnění dotazníkového šetření pro veřejnost

Úkolem dotazníkového šetření umístěného na internetových stránkách www.vyplnto.cz⁴² v období 1.–20. 1. 2019 bylo zjistit, zda je veřejnost v České republice ve věku 15–70 let informována o vysílání pořadů pro sluchově postižené osoby. Dotazník zahrnoval i informace o povinnosti České televize vysílat pro osoby se sluchovým postižením dle zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi.

Dotazníkové šetření obsahovalo deset otázek, z čehož devět bylo povinných (uzavřených otázek) a jedna otázka byla nepovinná (otevřená otázka). První tři otázky zjišťovaly pohlaví, věk a sluchové vady respondentů. Další otázky měly za cíl zjistit

⁴² VYPLŇTO.CZ. *Vysílání České televize pro sluchově postižené osoby*. [online]. 2019 [cit. 2019 01.01]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/vysilani-ceske-televize/>

povědomí veřejnosti o vysílání pořadů pro sluchově postižené osoby a jejich postoj k zákonnému vysílání pořadů pro sluchově postižené osoby.

V odpovědi na otevřenou otázku měli respondenti možnost uvést název konkrétního pořadu pro osoby sluchově postižené, který v posledním roce v České televizi viděli. Celé znění dotazníku je součástí přílohy této práce.

Příprava otázek pro Radu České televize s následným rozesláním prostřednictvím elektronické pošty v lednu 2019

Součástí poslední přípravné části bylo zajištění co největšího počtu objektivních informací z různých stran, a proto byla oslovena Rada České televize (kontrolní orgán veřejnoprávního média) a jejím členům položeny dotazy týkající se daného tématu, tedy vysílání pro osoby se sluchovým postižením. Byly položeny následující otázky:

- Jak vnímáte vysílání pořadů pro sluchově postižené osoby? Myslíte si, že je nadprůměrné, průměrné, či podprůměrné?
- Myslíte si, že by se do budoucna mohlo rozšířit vysílání pořadů pro osoby se sluchovým postižením se simultánním tlumočením do českého znakového jazyka? Pokud ano, tak o jaké pořady? (Dle Vašeho názoru.)
- Myslíte si, že by se vysílání pro sluchově postižené osoby mělo zlepšit? Pokud ano, tak jakým směrem?

Otázky byly zaslány dne 5. 1. 2019 na e-mail: radact@ceskatelevize.cz. Celé znění dopisu je součástí přílohy této práce.

8.2 Realizační část

V realizační části bylo navázáno na část přípravnou, kde se pracovalo se získanými informacemi a podklady. Realizační část je měla za cíl ověřit. Na základě dotazníkového šetření probíhal sběr dat s cílem zjistit informovanost široké veřejnosti o zákonem dané povinnosti veřejnoprávního média vysílat pro sluchově postižené osoby. Realizační část dále přinesla odpovědi od členů Rady České televize.

Hlavním záměrem realizační částí této práce je:

- analýza vysílání pořadů v České televizi v roce 2016 z veřejně dostupných informací (Výroční zpráva o činnosti vysílání České televize za rok 2016);
- analýza vysílání pořadů v České televizi v roce 2017 z veřejně dostupných informací (Výroční zpráva o činnosti vysílání České televize za rok 2017);
- analýza vysílání pořadů v České televizi v roce 2016;
- analýza vysílání pořadů v České televizi v roce 2017;
- zpracování dotazníkového šetření s cílem zjistit, jaké je povědomí české veřejnosti o vysílání pořadů České televize pro sluchově postižené osoby;
- dotazování se členů Rady České televize s cílem zjistit, jaké je jejich vnímání veřejnoprávní instituce v oblasti vysílání pořadů pro sluchově postižené osoby.

8.2.1 Pořady pro osoby se sluchovým postižením v roce 2016

Na základě veřejně dostupné Výroční zprávy o činnosti České televize za rok 2016 byla vyhodnocena povinnost České televize vysílat pořady pro sluchově postižené osoby dle toho, jak jí to ukládá § 3, písm. j) zákona č. 483/1991 Sb.

Dle zveřejněné výroční zprávy České televize za rok 2016 opatřila Česká televize v roce 2016 skrytými či otevřenými titulky pořady na svých programech v následujícím podílu:

- ČT1 – 93,6 %,
- ČT2 – 86,2 %,
- ČT24 – 72,7 %,
- ČT sport – 77,9 %,
- ČT :D – 81,2 %,
- ČT art – 84,2 %.

Dále na základě uveřejněné výroční zprávy o činnosti České televize za rok 2016 bylo uvedeno že: *„Česká televize věnuje zvyšování zpřístupňování pořadů pro handicapované osoby značné úsilí. Česká televize splnila v kalendářním roce 2016*

*povinnost, týkající se podílů pořadů opatřených otevřenými a skrytými titulky, na všech programech.*⁴³

Česká televize vyrobila v roce 2016 v českém znakovém jazyce (resp. bylo simultánně tlumočeno do českého znakového jazyka) následující podíl pořadů:

- ČT1 – 3,5 %,
- ČT2 – 6,2 %,
- ČT24 – 4,1 %,
- ČT sport – 3 %,
- ČT :D – 2,9 %,
- ČT art – 3,5 %.

V roce 2016 splnila Česká televize povinnost, týkající se podílu pořadů opatřených českým znakovým jazykem, resp. pořadů opatřených simultánním tlumočením do českého znakového jazyka, na všech jejích programech.⁴⁴

Analýza pořadů z roku 2016

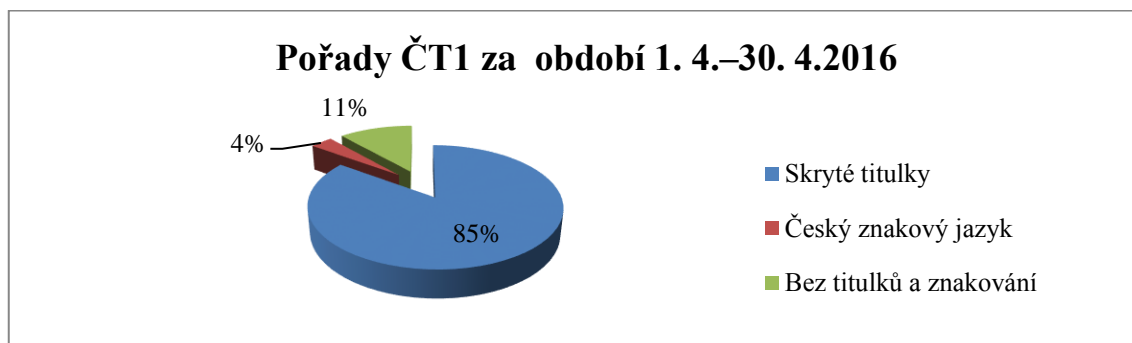
Analýza pořadů za rok 2016 byla vypracována na základě vlastního šetření z internetových stránek s programem České televize za období od 1. do 30. dubna.⁴⁵ Zpracovány byly všechny vysílané programy, a to ČT1, ČT2, ČT24, ČT sport, ČT :D a ČT art. Ve výčtu celkově odvysílaných pořadů v tabulce (příloha C této práce) byly sečteny všechny pořady dle programu za dané období. V tabulce (příloze D této práce) byly za celý sledovaný měsíc sečteny pořady se skrytými titulky, otevřenými titulky a pořady opatřené českým znakovým jazykem. Vše bylo graficky vyhodnoceno níže. U programu ČT1 a ČT :D nebyl ve sledovaném období vysílání zaznamenán žádný pořad opatřený otevřenými titulky, z tohoto důvodu není zaznamenán v grafech.

⁴³ ČESKÁ TELEVIZE. *Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2016*. [online]. [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1344.pdf?v=1&_ga=2.69816405.473325141.1549989309-1740285274.1539944745

⁴⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2016*. [online]. [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1344.pdf?v=1&_ga=2.69816405.473325141.1549989309-1740285274.1539944745

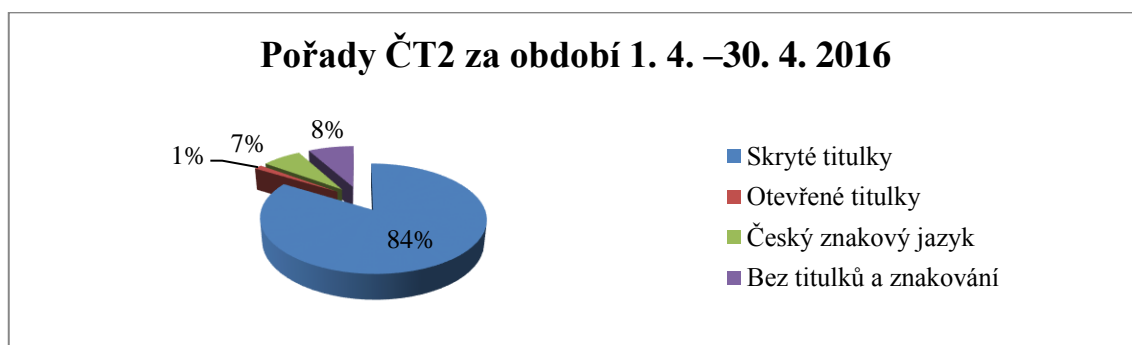
⁴⁵ ČESKÁ TELEVIZE. *TV program*. [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/tv-program/>

Graf 4: Podíl pořadů na ČT1 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016

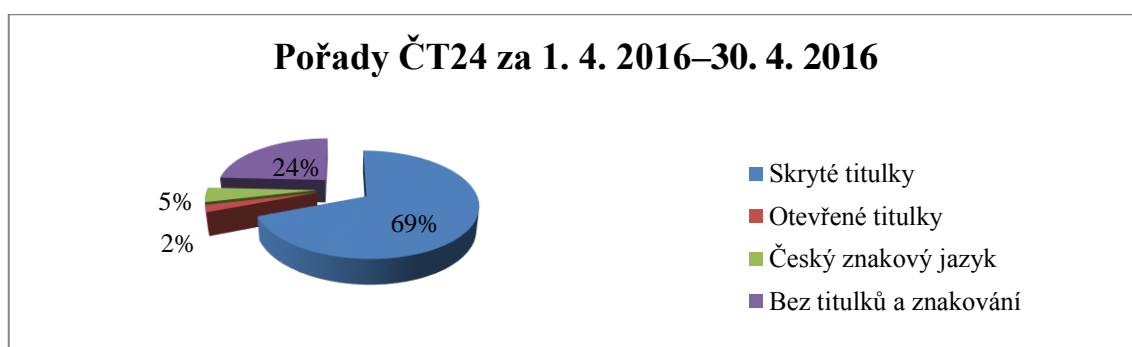
Zdroj⁴⁶

Graf 5: Podíl pořadů na ČT2 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016

Zdroj⁴⁷

Graf 6: Podíl pořadů na ČT24 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016

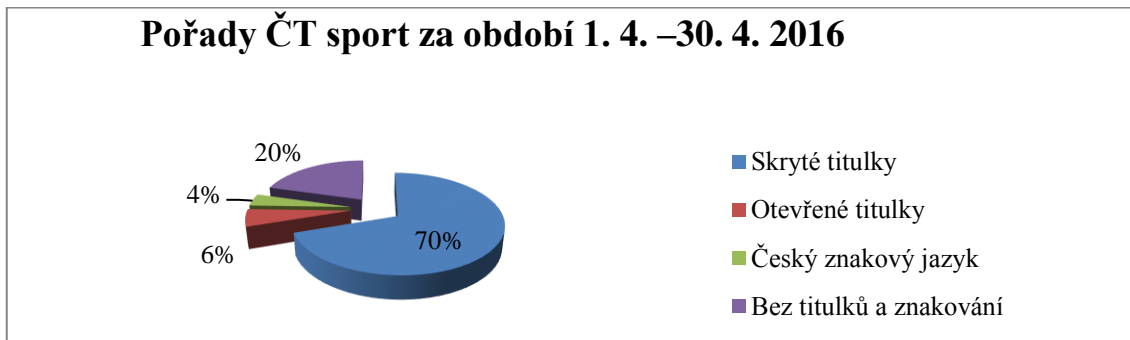
Zdroj⁴⁸

⁴⁶ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

⁴⁷ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

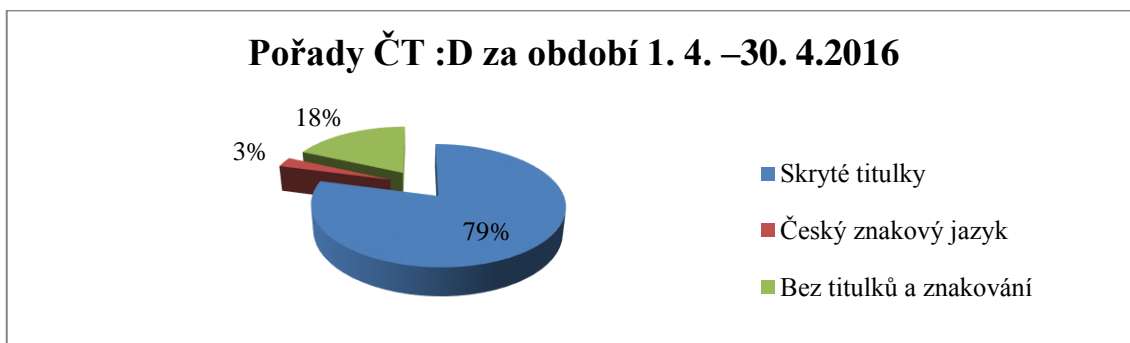
⁴⁸ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

Graf 7: Podíl pořadů na ČT sport vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016

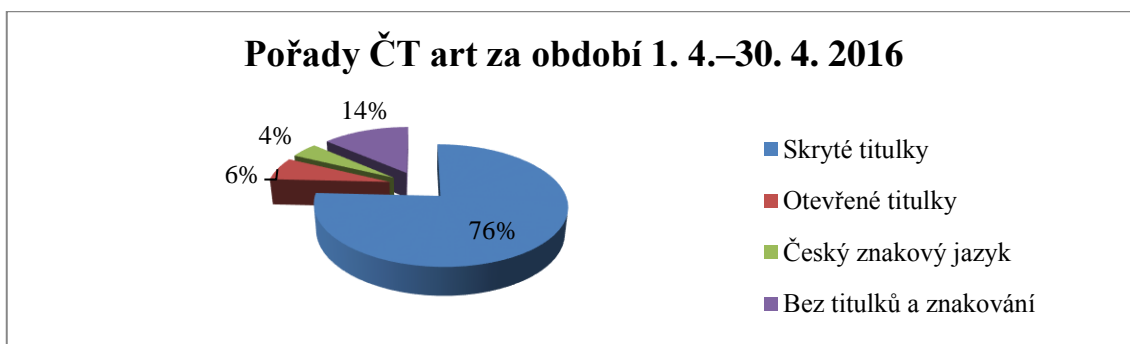
Zdroj⁴⁹

Graf 8: Podíl pořadů na ČT :D vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016

Zdroj⁵⁰

Graf 9: Podíl pořadů na ČT art vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016

Zdroj⁵¹

⁴⁹ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

⁵⁰ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

⁵¹ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

Podíl pořadů opatřených skrytými nebo otevřenými titulky v období 1. 4.–30. 4. 2016:

- ČT1 – 85 %,
- ČT2 – 85 %,
- ČT24 – 71 %,
- ČT sport – 76 %,
- ČT :D – 79 %,
- ČT art – 82 %.

Podíl pořadů opatřených znakovým jazykem, resp. simultánním tlumočením do českého znakového jazyka v období 1. 4.–30. 4. 2016:

- ČT1 – 4 %,
- ČT2 – 7 %,
- ČT24 – 5 %,
- ČT sport – 4 %,
- ČT :D – 3 %,
- ČT art – 4 %.

Výsledkem vlastního šetření za měsíc duben 2016 bylo zjištěno splnění povinnosti České televize opatřovat alespoň 70 % pořadů otevřenými nebo skrytými titulky a opatřovat alespoň 2 % pořadů českým znakovým jazykem.

8.2.2 Pořady pro osoby se sluchovým postižením v roce 2017

Autoři Výroční zprávy o činnosti České televize v roce 2017⁵² uvedli, že Česká televize v roce 2017 opatřila skrytými či otevřenými titulky pořady na jednotlivých kanálech takto:

- ČT1 – 95,5 %,
- ČT2 – 89,7 %,
- ČT24 – 72,9 %,
- ČT sport – 82,3 %,
- ČT :D – 80,4 %,
- ČT art – 84,1 %.

Mezi roky 2016 a 2017 došlo k navýšení počtu pořadů opatřených skrytými nebo otevřenými titulky.

Česká televize vyrobila v roce 2017 v českém znakovém jazyce, resp. bylo simultánně tlumočeno do českého znakového jazyka:

- ČT1 – 3,4 %,
- ČT2 – 6,2 %,
- ČT24 – 3,9 %,
- ČT sport – 3,3 %,
- ČT :D – 3 %,
- ČT art – 3 % pořadů.

V uveřejněné výroční zprávě o činnosti České televize za rok 2017 bylo uvedeno: „Česká televize splnila v roce 2017 povinnost, týkající se podílu pořadů opatřených českým znakovým jazykem, resp. simultánním tlumočením do českého znakového jazyka, na všech svých programech.“⁵³

⁵² ČESKÁ TELEVIZE. *Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2017*. [online]. [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1333.pdf?v=1&_ga=2.3831029.473325141.1549989309-1740285274.1539944745

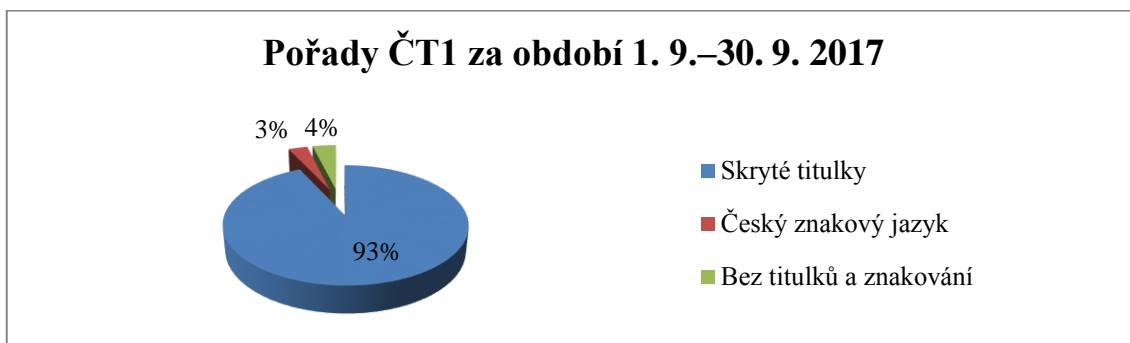
⁵³ ČESKÁ TELEVIZE. *Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2017*. [online]. [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1333.pdf?v=1&_ga=2.3831029.473325141.1549989309-1740285274.1539944745

Analýza pořadů v roce 2017

Analýza pořadů za 2017 byla vypracována shodným způsobem jako analýza pořadů za rok 2016. Bylo vybráno období od 1. září do 30. září a sledovány byly všechny programy České televize: ČT1, ČT2, CT24, ČT sport, ČT :D a ČT art. Výčty čerpané z internetových stránek s programem České televize byly zpracovány do tabulky v příloze E – počet pořadů odvysílaných ČT v období od 1. 9.–30. 9. 2017⁵⁴. V příloze F byly sečteny pořady se skrytými titulky, otevřenými titulky a opatřenými českým znakovým jazykem. U programu ČT1 a ČT :D nebyl ve sledovaném období zaznamenán žádný pořad opatřený otevřenými titulky, a proto není zaznamenán v grafech.

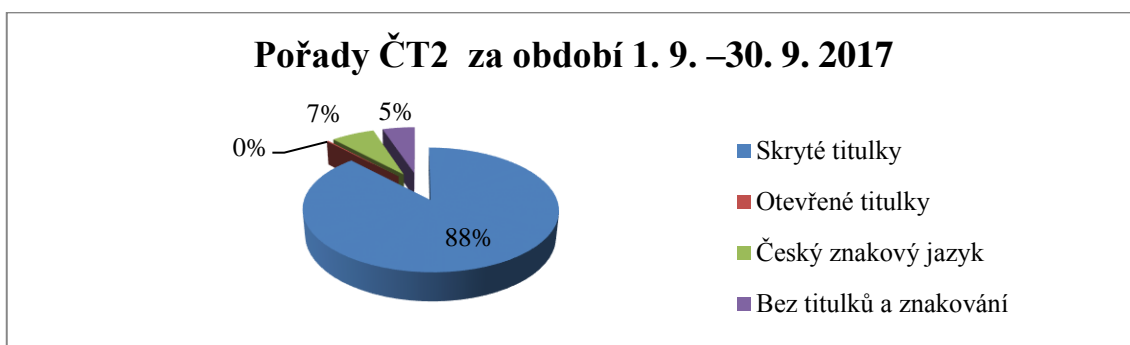
⁵⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *TV program*. [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/tv-program/>

Graf 10: Podíl pořadů na ČT 1 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017

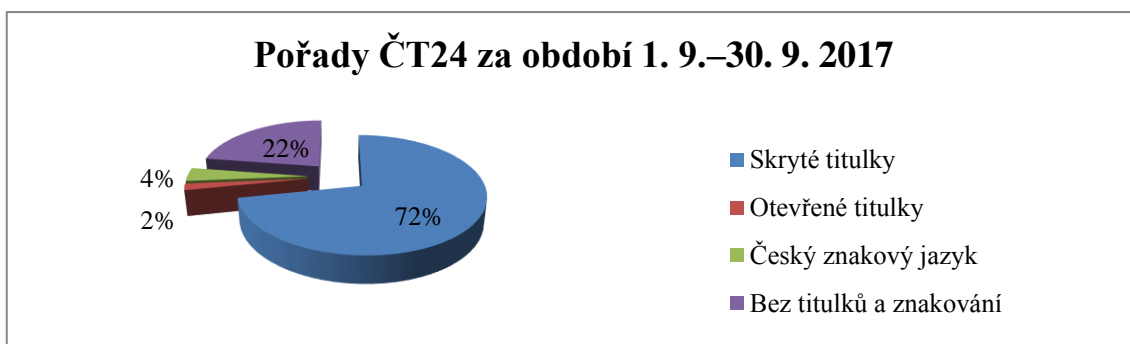
Zdroj⁵⁵

Graf 11: Podíl pořadů na ČT 2 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017

Zdroj⁵⁶

Graf 12: Podíl pořadů na ČT 24 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017

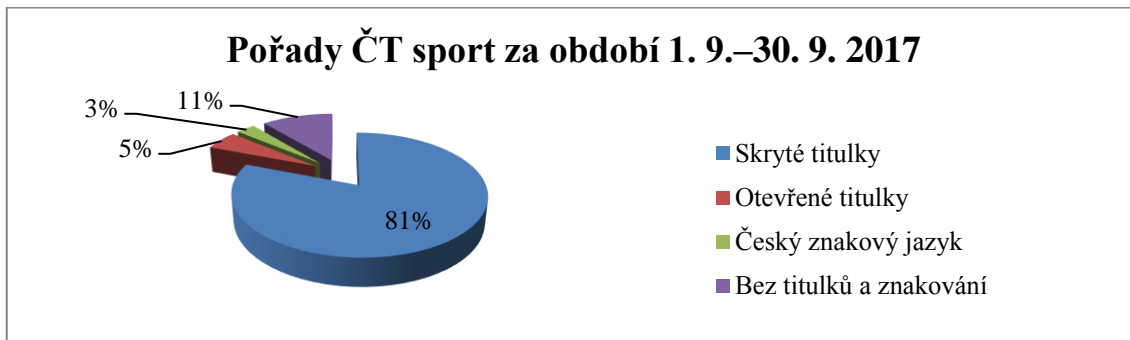
Zdroj⁵⁷

⁵⁵ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

⁵⁶ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

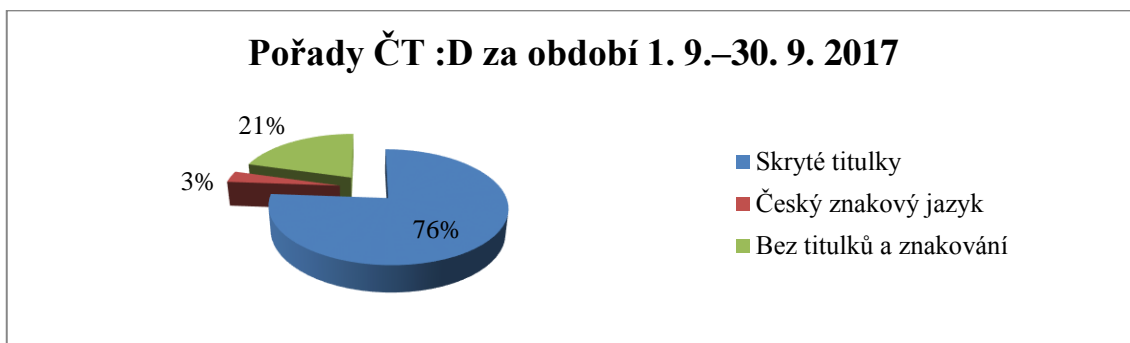
⁵⁷ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

Graf 13: Podíl pořadů na ČT sport vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017

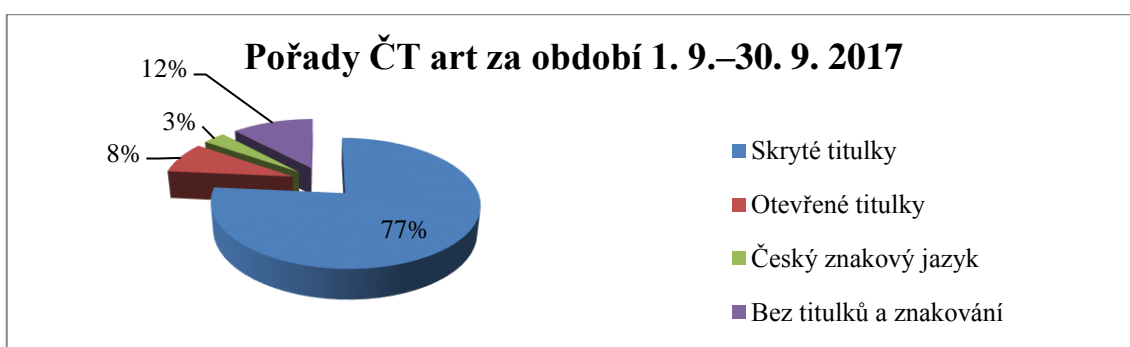
Zdroj⁵⁸

Graf 14: Podíl pořadů na ČT :D vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017

Zdroj⁵⁹

Graf 15: Podíl pořadů na ČT art vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017

Zdroj⁶⁰

⁵⁸ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

⁵⁹ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

⁶⁰ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

Pořady opatřené skrytými titulky nebo otevřenými titulky v období

1. 9.–30. 9. 2017:

- ČT1 – 93 %,
- ČT2 – 88 %,
- ČT24 – 74 %,
- ČT sport – 86 %,
- ČT :D – 76 %,
- ČT art – 85 %.

Pořady opatřené znakovým jazykem, resp. simultánním tlumočením do českého znakového jazyka v období 1. 9.–30. 9. 2017:

- ČT1 – 3 %,
- ČT2 – 7 %,
- ČT24 – 4 %,
- ČT sport – 3 %,
- ČT :D – 3 %,
- ČT art – 3 %.

Z vlastního šetření vyplývá, že Česká televize v období 1. 9.–30. 9. 2017 splnila povinnost opatřovat alespoň 70 % pořadů otevřenými nebo skrytými titulky a opatřovat alespoň 2 % pořadů českým znakovým jazykem.

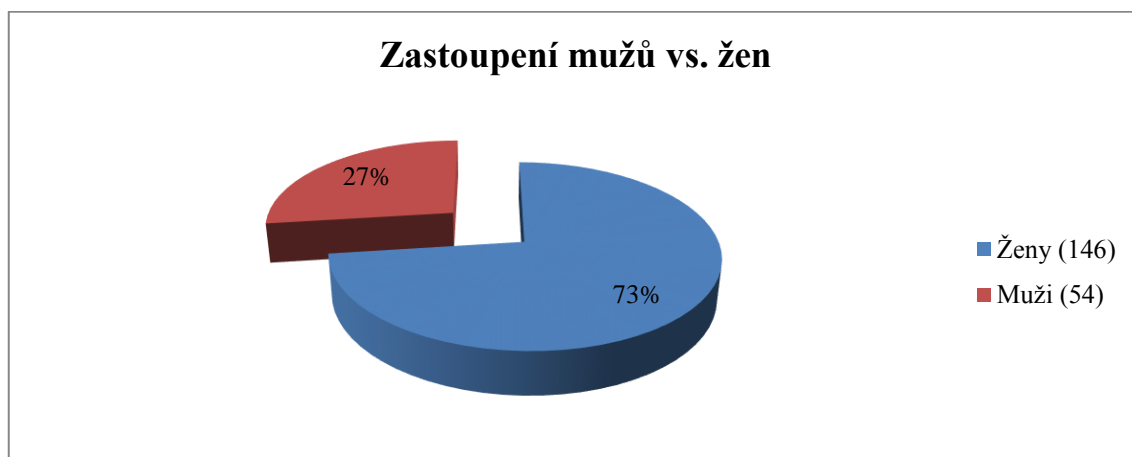
8.2.3 Pořady pro osoby se sluchovým postižením pohledem diváka

Dotazníkový průzkum pro širší veřejnost

Úkolem dotazníkového průzkumu bakalářské práce bylo zjistit, zda a jakým způsobem je informována česká veřejnost o vysílání pořadů České televize pro sluchově postižené osoby.

Odpovědi na první otázku rozdělily respondenty na muže a ženy. Bylo zjištěno, že se výzkumného šetření účastnilo 146 žen a 54 mužů.

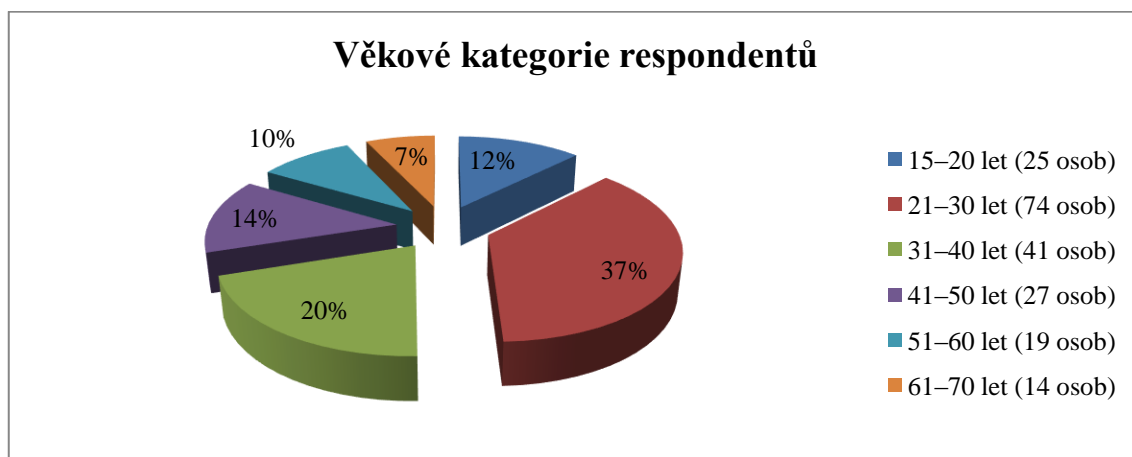
Graf 16: Zastoupení respondentů z hlediska pohlaví

Zdroj⁶¹

Odpovědi na druhou otázku dotazníkového průzkumu rozdělily respondenty dle věku do osmi kategorií. Věk respondentů byl rozmanitý. Nejvíce osob dotazníkového šetření bylo ve věkové kategorii 21–30 let (74 osob) a 31–40 let (41 osob), nejméně osob bylo ve věku 61–70 let (14 osob).

Graf 17: Zastoupení respondentů z hlediska věkových kategorií

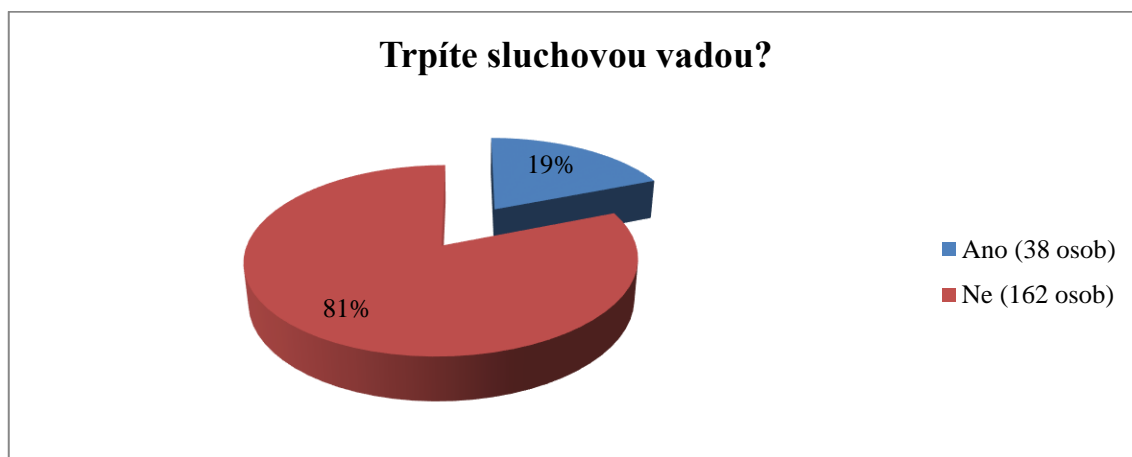
Zdroj⁶²

Odpovědi na třetí otázku rozdělily respondenty na osoby se sluchovou vadou a na osoby bez sluchové vady. Více zúčastněných respondentů bylo v kategorii osoby bez sluchové vady (162 osob), se sluchovou vadou jich pak bylo 38.

⁶¹ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

⁶² Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

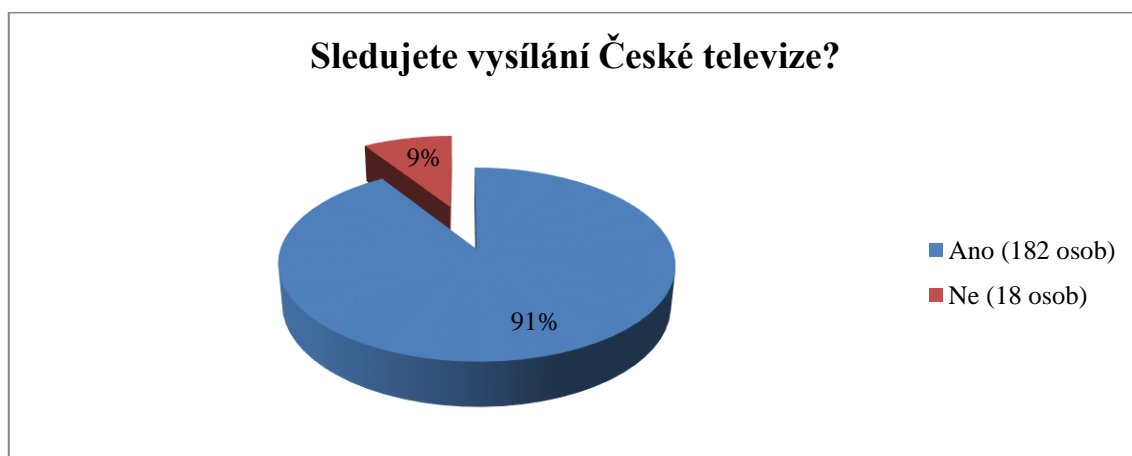
Graf 18: Podíl respondentů se sluchovou vadou a bez ní

Zdroj⁶³

Odpovědi na další otázku rozdělily respondenty na ty, kteří sledují vysílání České televize, a ty, kteří je nesledují. Naprostá většina (182) uvedla, že sleduje vysílání České televize, a jen 18 respondentů deklarovalo, že vysílání České televize nesleduje.

Graf 19: Sledovanost České televize

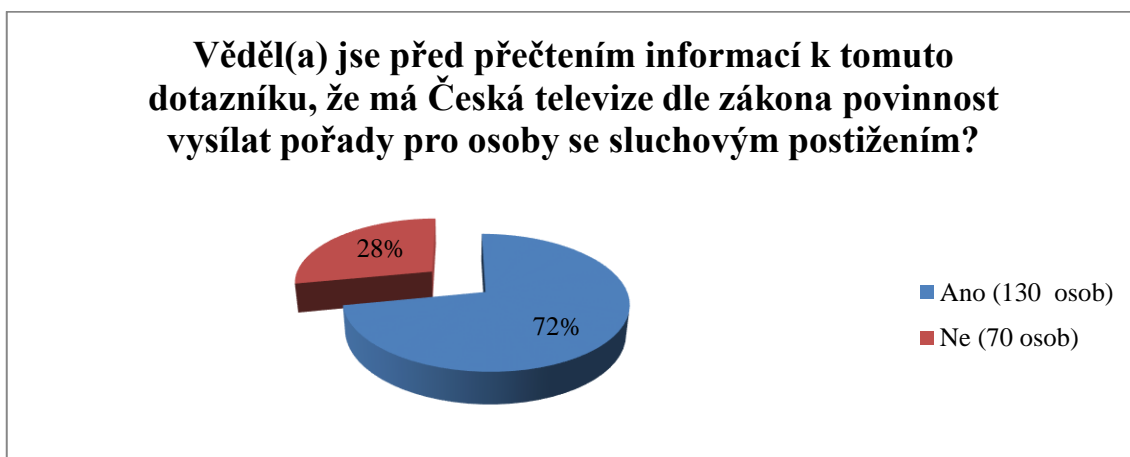
Zdroj⁶⁴

U otázky, týkající se zákonné povinnosti České televize vysílat pro osoby se sluchovým postižením, 72 % respondentů uvedlo, že o této povinnosti vědělo, a 28 % respondentů odpovědělo, že o této povinnosti nevědělo.

⁶³ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

⁶⁴ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

Graf 20: Znalost povinnosti vysílat pořady pro sluchově postižené osoby

Zdroj⁶⁵

Druhá část průzkumu zjišťovala vnímání pořadů určených pro sluchově postižené osoby. Téměř všichni respondenti souhlasí s tím, že má Česká televize pro sluchově postižené osoby vysílat pořady opatřené titulky.

Graf 21: Stanovisko k vysílání pořadů opatřených titulky

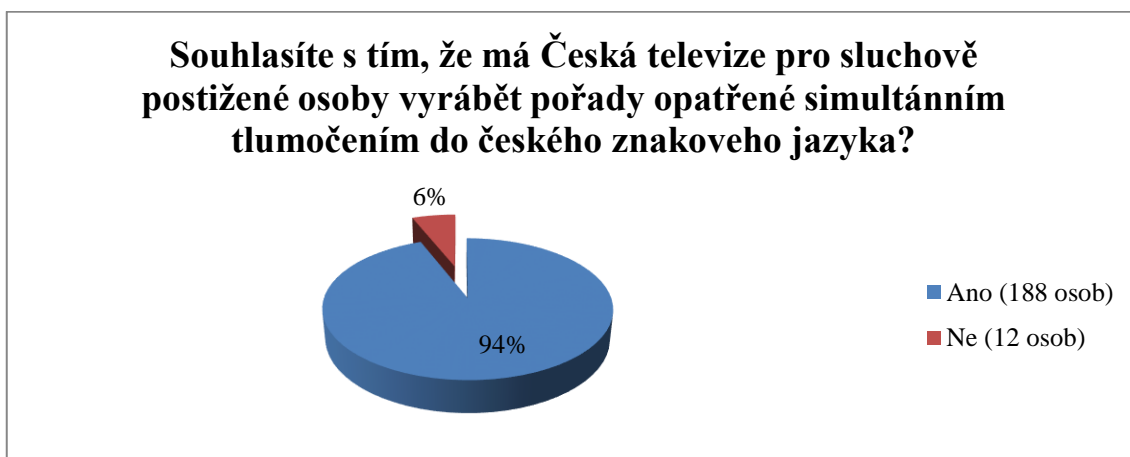
Zdroj⁶⁶

Téměř všichni respondenti výzkumu souhlasí s tím, že má Česká televize pro sluchově postižené osoby vyrábět pořady se simultánním tlumočením do českého znakového jazyka.

⁶⁵ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

⁶⁶ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

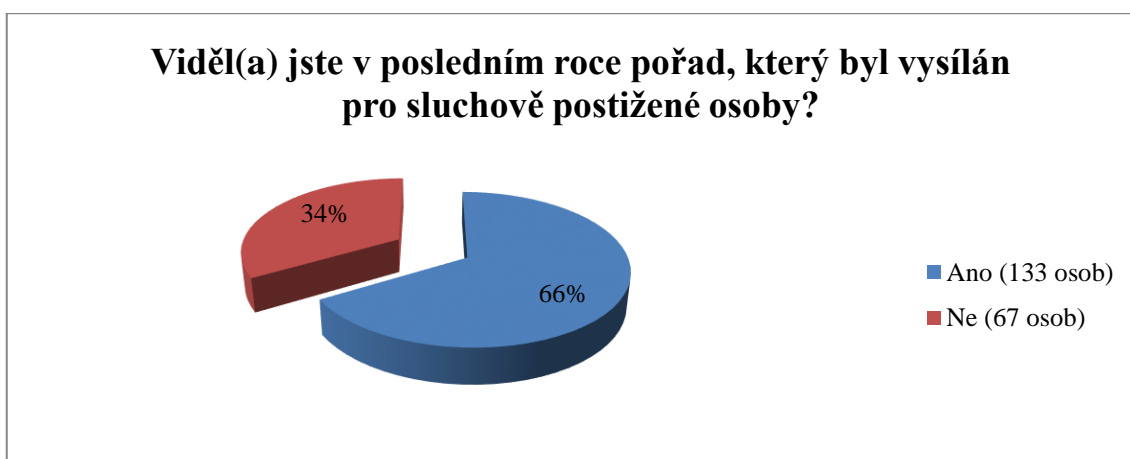
Graf 22: Názor na vysílání se simultánním tlumočením do českého znakového jazyka

Zdroj⁶⁷

Na otázku týkající se povědomí o vysílání pořadů pro sluchově postižené osoby, odpovědělo kladně 133 respondentů, odpověď ne uvedlo 67 dotázaných.

Graf 23: Znalost pořadů pro sluchově postižené osoby

Zdroj⁶⁸

Jediná nepovinná otázka byla určena respondentům, kteří na předchozí otázku odpověděli kladně. Pokud měli respondenti jmenovat název pořadu, který za poslední rok viděli, nejčastěji uváděli Zprávy (17), Vodníkovu princeznu (3), Televizní klub neslyšících (3), pořad Sama doma (3) a Zprávy v českém znakovém jazyce (3).

Mezi ostatní odpověďmi byly pořady, u kterých respondenti neuvedli přesný název, a proto se ve výčtu nezobrazil samostatně. Šlo například o Vodnickou pohádku (Vodníková princezna), TKN a TV klub neslyšících (Televizní klub neslyšících), Zprávy

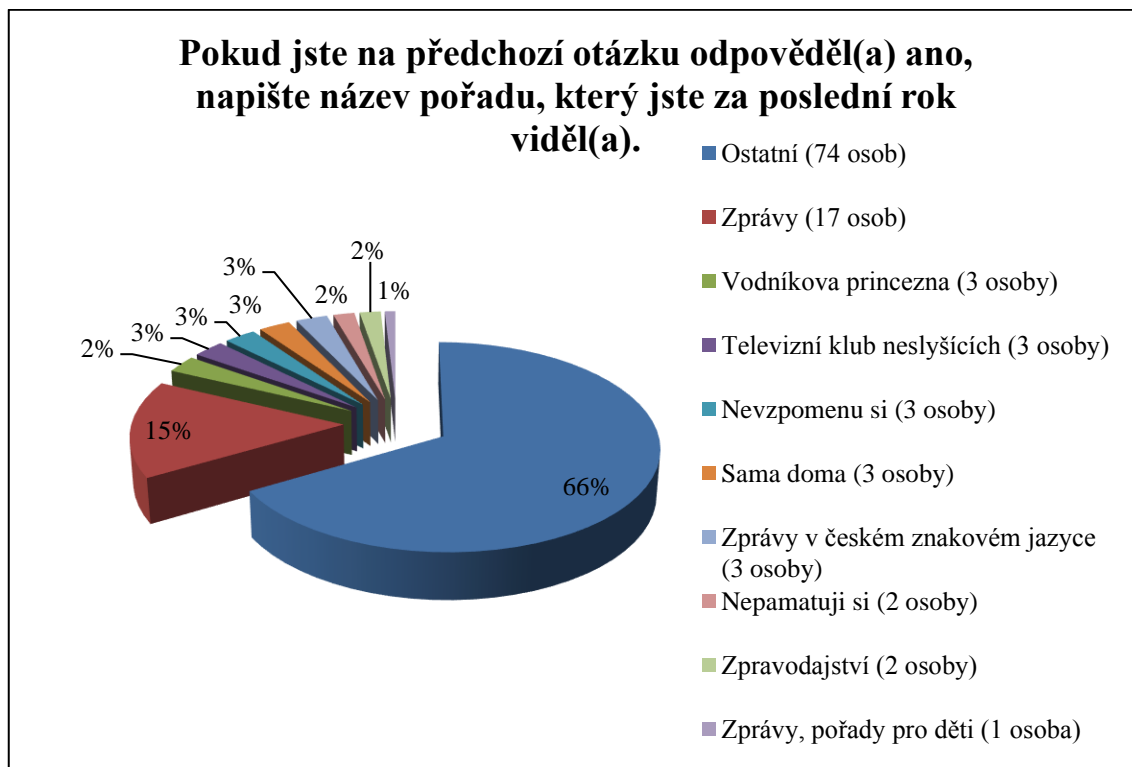
⁶⁷ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

⁶⁸ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

ve ZJ, Zprávy pro sluchově postižené, Zprávy na ČT2, Zprávy pro neslyšící, Hluchoněmé zprávy, Zprávy v ČZJ (Zprávy v českém znakovém jazyce).

Mezi odpověďmi spadajícími do oddílu „ostatní“ se objevily pořady Klíč, Dobré ráno, Dr. Žako, StarDance, Čtení do ouška, Chcete mě, Události, Vánoční pohádka či tiskové konference.

Graf 24: Shlédnuté pořady pro sluchově postižené osoby za poslední rok

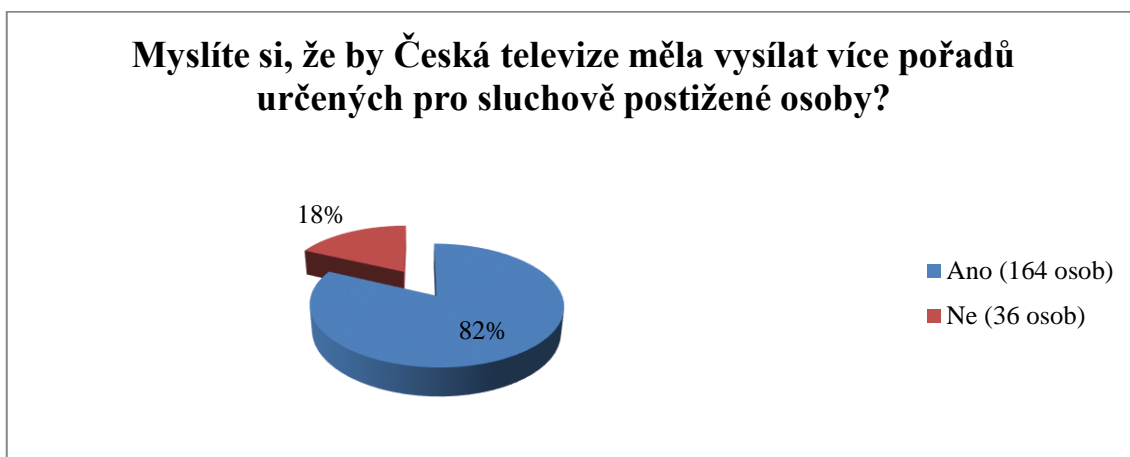

Zdroj⁶⁹

Na otázku, zda by Česká televize měla vysílat více pořadů pro osoby se sluchovým postižením, odpověděla převážná většina respondentů (164; 82 %) ano, odpověď ne uvedlo 36 (18 %) dotázaných.

⁶⁹ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

Graf 25: Názory na vysílání pořadů pro osoby se sluchovým postižením

Zdroj⁷⁰

8.2.4 Pořady pro osoby se sluchovým postižením pohledem Rady ČT

Prostřednictvím elektronické pošty byly dne 5. 1. 2019 zaslány otázky Radě České televize. Vyplněný dotazník se vrátil pouze od jednoho člena, a to od místopředsedy Rady ČT Tomáše Samka, Ph.D.

Odpovědi byly zaslány e-mailem dne 10. února 2019. Tomáš Samek odpovídá:

Ad 1. *„Toto téma není něčím, na co bych se specializoval; aby bylo možné otázku seriózně odpovědět, bylo by třeba vykonat kvantitativní a hlavně kvalitativní průzkum pořadů opatřených skrytými titulky a porovnat je s těmi, které titulky opatřeny nejsou. Pokud vím, nikdo takový průzkum zatím neudělal, takže podloženě odpovědět nelze. Víím jen to, že počet programů opatřených možností zapnout si titulky je vyšší, než požaduje zákon, takže v tomto ohledu televize svou úlohu plní. Avšak kvalitativně to posoudit neumím.“*

Ad 2. *„Opět: chybí mi v této věci expertíza a nerad odpovídám amatérsky.“*

Ad 3. *„Tato otázka je do jisté míry obsažena již v otázce první. Obecně zlepšovat lze téměř cokoli, neboť jen máloco je beze zbytku dokonalé, a nepochybně to platí i o vysílání pro sluchově postižené osoby; ovšem směr, kterým by se věci měly posunout, by měli primárně určovat sami diváci, jichž se toto téma bezprostředně týká.“*

⁷⁰ Autorka práce, 2019 (vlastní šetření).

8.3 Vyhodnocení

Díky realizační části přinesla tato bakalářská práce analýzu pořadů České televize pro osoby se sluchovým postižením z let 2016 a 2017.

Pořady pro osoby se sluchovým postižením vysílané v roce 2016

Z výroční zprávy České televize za rok 2016 a z výsledků vlastního šetření bylo zjištěno, že Česká televize opatřovala dle zákonné povinnosti všechny její pořady alespoň v 70 % případů skrytými nebo otevřenými titulky a alespoň 2 % vysílaných pořadů vyrobila v českém znakovém jazyce nebo je opatřila simultánním tlumočením do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením.

Pořady pro osoby se sluchovým postižením vysílané v roce 2017

Na základě informací z Výroční zprávy o činnosti České televize za rok 2017 a z výsledků vlastního šetření byla potvrzena zákonem daná povinnost opatřovat alespoň 70 % pořadů skrytými nebo otevřenými titulky a alespoň 2 % vysílaných pořadů vyrobít v českém znakovém jazyce nebo je opatřit simultánním tlumočením do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením.

V § 3 písm. j) zákona č. 483/1991 Sb. není přesně vymezené období, k jakému se daná povinnost vztahuje. Není zde zřejmé, v jaké časové periodicitě má Česká televize svou povinnost naplňovat. Čím delší je sledované období (např. kalendářní rok), tím si může provozovatel svůj úkol usnadnit odvysíláním pořadů během několika měsíců nebo opakovanou reprízou, a tím splní zákonnou povinnost. Tento způsob by znamenal ignorování potřeb osob se sluchovým postižením. V současnosti není dále určeno, z čeho se povinné procento vypočítává. Metodou výpočtu může být procentní podíl z počtu pořadů anebo procentní podíl z časového rozsahu vysílání. Dále v daném zákoně chybí formulace, zda je Česká televize jako provozovatel povinna plnit zákonný požadavek na všech jejích programech.

Dotazníkový průzkum pro veřejnost

Průzkum zjišťoval, zda jsou občané České republiky ve věku 15–70 let informováni o vysílání pořadů pro sluchově postižené osoby. Dotazník zahrnoval

také informace o povinnosti České televize vysílat pro osoby se sluchovým postižením, a to dle zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi. Vyhodnocení dotazníkového průzkumu ukázalo, že česká veřejnost má povědomí o konkrétních pořadech pro sluchově postižené osoby. Většina respondentů věděla také o povinnosti České televize vysílat pro osoby se sluchovým postižením a souhlasila s tím, aby ČT vysílala pořady opatřené titulky nebo simultánním tlumočením do českého znakového jazyka.

Dotazy Radě České televize

Poslední segment realizační části byl zaměřen na dotazy určené Radě České televize coby kontrolnímu orgánu veřejnoprávního média. Na základě internetového dotazování byla oslovena celá Rada České televize, nicméně vyplněný dotazník se vrátil pouze od místopředsedy Tomáše Samka, Ph.D., který odpověděl na položené dotazy sám za sebe. Konstatoval, že by bylo nutné provést kvantitativní a kvalitativní průzkum a že zlepšovat lze vše, tedy i vysílání pro sluchově postižené osoby.

Doporučení

Česká televize by si měla nechat vypracovat kvantitativní výzkum a zjistit, jak je česká veřejnost (především osoby se sluchovým postižením) spokojená s nabídkou vysílaných pořadů pro tuto minoritu, a na základě zjištěných výsledků přizpůsobit programovou nabídku.

ZÁVĚR

Televizní vysílání ČT pro osoby se sluchovým postižením se řídí zákonem č. 483/1991 Sb., přičemž Česká televize má dle tohoto zákona povinnost opatřovat alespoň 70 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky a alespoň 2 % vysílaných pořadů vyrábět v českém znakovém jazyce nebo opatřovat simultánním tlumočením do českého znakového jazyka.

V teoretické části této bakalářské práce byla shrnuta historie televizního vysílání, včetně zákona o České televizi, byla definována činnost Rady České televize a představena schémata všech programů ČT. Dále byla specifikována minorita osob se sluchovým postižením v ČR a programová nabídka České televize určená osobám s tímto druhem postižení.

V praktické části práce byly na základě veřejně dostupných informací (Výroční zprávy o činnosti České televize za roky 2016 a 2017) analyzovány pořady pro sluchově postižené osoby. Na základě vlastního šetření autorky byla vypracována analýza všech vysílaných programů České televize, a to za jeden kalendářní měsíc roků 2016 a 2017, v nichž se autorka zaměřila na pořady opatřené skrytými titulky, titulky a českým znakovým jazykem. Dotazníkový průzkum pro širší veřejnost přinesl poznatky o informovanosti a o povědomí české veřejnosti o pořadech České televize pro sluchově postižené osoby. Poslední částí práce bylo dotazování směřované na Radu České televize jako veřejnoprávní instituci, přičemž otázky se týkaly vnímání pořadů a programové nabídky pro definovanou minoritu neslyšících osob. Z mých zjištění vyplynulo, že Česká televize překročila zákonnou povinnost a do budoucna bude vysílat více pořadů pro sluchově postižené.

Hypotéza č. 1: V roce 2016 dodržela Česká televize § 3 písm. j) zákona č. 483/1991 Sb.

Hypotéza č. 1 byla potvrzena. Vlastním šetřením za měsíc duben 2016 bylo zjištěno plnění zákonem dané povinnosti České televize vysílat pořady opatřené skrytými nebo otevřenými titulky na programech ČT1 (85 % pořadů), ČT2 (85 % pořadů), ČT24 (71 % pořadů), ČT sport (76 % pořadů), ČT :D (79 % pořadů), ČT art (82 % pořadů) a vyrábět pořady v českém znakovém jazyce nebo opatřovat je simultánním tlumočením do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením na programech ČT1

(4 % pořadů), ČT2 (7 % pořadů), ČT24 (5 % pořadů), ČT sport (4 % pořadů), ČT :D (3 % pořadů) a ČT art (4 % pořadů).

Hypotéza č. 2: V roce 2017 dodržela Česká televize § 3 písm. j) zákona č. 483/1991 Sb.

Hypotéza č. 2 byla potvrzena. Česká televize na základě vypracované vlastní analýzy za měsíc září 2017 splnila zákonem danou povinnost opatřovat vysílání pořadů skrytými nebo otevřenými titulky na programech ČT1 (93 % pořadů), ČT2 (88 % pořadů), ČT24 (74 % pořadů), ČT sport (86 % pořadů), ČT :D (76 % pořadů), ČT art (85 % pořadů) a vyrábět pořady v českém znakovém jazyce nebo opatřovat je simultánním tlumočením do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením na programech ČT1 (3 % pořadů), ČT2 (7 % pořadů), ČT24 (4 % pořadů), ČT sport (3 % pořadů), ČT :D (3 % pořadů) a ČT art (3 % pořadů).

Cílem této práce bylo ověření zákonné povinnosti České televize jako veřejné služby vysílat pořady se skrytými nebo otevřenými titulky, vysílat, resp. vyrábět pořady v českém znakovém jazyce nebo je opatřovat simultánním tlumočením do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením. Na základě veřejně přístupných dokumentů, informací a vlastních analýz bylo ověřováno vysílání pořadů pro sluchově postižené osoby v letech 2016 a 2017. Kvantitativním šetřením byla oslovena široká veřejnost, která přinesla odpovědi týkající se informovanosti a povědomí o vysílání pořadů České televize pro sluchově postiženou minoritu. Cíl práce byl splněn.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BEDNAŘÍK, P., JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: Od počátku do současnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. ISBN 80-246-0632-1.

KONČELÍK, J., VEČEŘA, P. a P. ORSÁG. *Dějiny českých médií 20 století*. 1. vydání, Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8.

KÖPPLOVÁ, B. a kol. *Dějiny českých médií v datech: Rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0632-1.

KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0329-2.

LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. 1. vyd. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-038-7.

OSVALDOVÁ, B., J. HALADA a kol. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri, 2010. ISBN 978-80-7277-266-7.

SOURALOVÁ, E. *Manuál základních postupů jednání při kontaktu s osobami se sluchovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-224-1630-4.

STRNADOVÁ, V. *Odezírání jako schopnost*. 2. opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 978-80-87218-05-1.

STRNADOVÁ, V. a R. MÁZEROVÁ. Prioritou České televize ve zpřístupnění informací sluchově postiženým divákům jsou skryté titulky. *Gong XXXV*, č. 2, 2006. ISSN 0323-0732.

ŠÁNDOROVÁ, Z. *Vybrané kapitoly z komprehenzivní suropedie*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2003. ISBN 80-7041-605-X.

ŠKODOVÁ, E. a I. JEDLIČKA. *Klinická logopedie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 80-7178-546-6.

VALENTA, M. *Přehled speciální pedagogiky: Rámcové kompendium oboru*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0602-6.

Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon České národní rady č. 103/1992 Sb., o Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon České národní rady č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 252/1994 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích.

Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon České národní rady č. 103/1992 Sb., o Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon České národní rady č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

BUČEK, J. a M. ZOUHAR. *Argumentácia a média*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2015. ISBN 978-80-223-398-1-0.

Seznam použitých internetových zdrojů

- ČESKÁ TELEVIZE. *Historie Československá televize* [online]. 1996 [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/listopad-1989/>
- ČESKÁ TELEVIZE. *Televizní klub neslyšících* [online]. [2019-01-13]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096066178-televizni-klub-neslysicich/215562221800018/>
- ČESKÁ TELEVIZE. *Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2016*. [online]. [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1344.pdf?v=1&_ga=2.69816405.473325141.1549989309-1740285274.1539944745
- ČESKÁ TELEVIZE. *Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2017*. [online]. [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1333.pdf?v=1&_ga=2.3831029.473325141.1549989309-1740285274.1539944745. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakony/>
- ČESKÁ TELEVIZE. *Zákony*. [online]. 1996 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakony/>
- Intenzita zvuku* [online]. [cit. 2018-11-26]. Dostupné z: <https://edu.techmania.cz/cs/encyklopedie/fyzika/akustika/intenzita-zvuku>
- Statistiky počtu osob se sluchovým postižením* [online]. 2017-05-17 [cit. 2018-10-26]. Dostupné na z: <http://www.cun.cz/blog/2017/05/17/statistiky-poctu-osob-se-sluchovym-postizenim/>
- Výběrové šetření zdravotně postižených osob – 2013* [online]. 2014-04-30 [cit. 2018-10-26]. Dostupné na z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyberove-setreni-zdravotne-postizenych-osob-2013-qacmwuvwsb>

VYPLNTO.CZ. *Vysílání České televize pro sluchově postižené osoby*. [online]. 2019 [cit. 2019 01.01]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/vysilani-ceske-televize/>

SEZNAM ZKRATEK

BEZ ST	bez skrytých titulků
ČT	Česká televize
ČST	Československá televize
ST	skryté titulky
T	titulky
TKN	Televizní klub neslyšících
ZJ	znakový jazyk

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Seznam grafů

Graf 1: Poměr zpravodajských pořadů opatřených skrytými titulky a tlumočených do znakového jazyka od 29. 12. 2018 do 7. 1. 2019.....	45
Graf 2: Poměr publicistických pořadů opatřených titulky, skrytými titulky a tlumočených do znakového jazyka 29. 12. 2018 – 7. 1. 2019	47
Graf 3: Poměr pořadů pro děti opatřených skrytými titulky a tlumočených do znakového jazyka od 29. 12. 2018 do 7. 1. 2019	51
Graf 4: Podíl pořadů na ČT1 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016.....	62
Graf 5: Podíl pořadů na ČT2 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016.....	62
Graf 6: Podíl pořadů na ČT24 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016.....	62
Graf 7: Podíl pořadů na ČT sport vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016.....	63
Graf 8: Podíl pořadů na ČT :D vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016.....	63
Graf 9: Podíl pořadů na ČT art vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2016.....	63
Graf 10: Podíl pořadů na ČT 1 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017.....	67
Graf 11: Podíl pořadů na ČT 2 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017.....	67
Graf 12: Podíl pořadů na ČT 24 vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017.....	67
Graf 13: Podíl pořadů na ČT sport vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017.....	68
Graf 14: Podíl pořadů na ČT :D vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017.....	68

Graf 15: Podíl pořadů na ČT art vybavených komunikačními prostředky pro neslyšící v roce 2017.....	68
Graf 16: Zastoupení respondentů z hlediska pohlaví.....	70
Graf 17: Zastoupení respondentů z hlediska věkových kategorií.....	70
Graf 18: Podíl respondentů se sluchovou vadou a bez ní.....	71
Graf 19: Sledovanost České televize	71
Graf 20: Znalost povinnosti vysílat pořady pro sluchově postižené osoby	72
Graf 21: Stanovisko k vysílání pořadů opatřených titulky	72
Graf 22: Názor na vysílání se simultánním tlumočením do českého znakového jazyka	73
Graf 23: Znalost pořadů pro sluchově postižené osoby.....	73
Graf 24: Shlédnuté pořady pro sluchově postižené osoby za poslední rok	74
Graf 25: Názory na vysílání pořadů pro osoby se sluchovým postižením	75

Seznam tabulek

Tabulka 1: Schéma programu ČT1 v týdnu 5.–11. 3. 2018.....	19
Tabulka 2: Schéma programu ČT2 v týdnu 5.–11. 3. 2018.....	22
Tabulka 3: Schéma programu ČT24 v týdnu 5.–11. 3. 2018.....	25
Tabulka 4: Schéma programu ČT sport v týdnu 5.–11. 3. 2018.....	28
Tabulka 5: Schéma programu ČT :D a ČT art v týdnu 5.–11. 3. 2018.....	30
Tabulka 6: Intenzita zvuku	37
Tabulka 7: Přehled typů zdravotního postižení	40

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník	I
Příloha B – Dotazy Radě České televize	III
Příloha C – Počet pořadů odvysílaných ČT v období 1. 4.–30. 4. 2016.....	IV
Příloha D – Počet pořadů z roku 2016 se skrytými titulky, otevřenými titulky a opatřených znakovým jazykem	V
Příloha E – Počet pořadů odvysílaných ČT v období 1. 9.–30. 9. 2017.....	VI
Příloha F – Počet pořadů z roku 2017 se skrytými titulky, otevřenými titulky a znakovým jazykem	VII

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník

Úvodní informace zveřejněné respondentům

Dobrý den,

věnujte prosím max. 5 minut vašeho času vyplnění následujícího dotazníku k mé bakalářské práci.

Dotazník se týká povinnosti České televize vysílat pro osoby se sluchovým postižením, kterou jí ukládá zákon. Dle tohoto zákona má Česká televize povinnost opatřovat 70 % vysílaných pořadů skrytými titulky a vyrábět alespoň 2 % vysílaných pořadů v českém znakovém jazyce anebo je opatřovat simultánním tlumočením do českého znakového jazyka.*

Tento dotazník si klade za cíl zjistit, jaké je **povědomí české veřejnosti** o vysílání ČT pro sluchově postižené osoby.

Děkuji za Váš čas

Jana Kučerová

* Zákon č. 483/1991 Sb., § 3, písm. j)

1. Jakého jste pohlaví?

muž žena

2. Do které věkové kategorie spadáte?

15–20 let 21–30 let 31–40 let 41–50 let 51–60 let 61–70 let

3. Máte sluchovou vadu?

ano ne

4. Sledujete vysílání České televize?

ano ne

5. Věděl(a) jste před přečtení informací k tomuto dotazníku, že má Česká televize dle zákona povinnost vysílat pořady pro osoby se sluchovým postižením?

ano ne

6. Souhlasíte s tím, že má Česká televize pro sluchově postižené osoby vysílat pořady opatřené titulky?

ano ne

7. Souhlasíte s tím, že má Česká televize pro sluchově postižené osoby vyrábět pořady se simultánním tlumočením do českého znakového jazyka?

ano ne

8. Viděl(a) jste v posledním roce pořad, který byl vysílán pro sluchově postižené osoby?

ano ne

9. Pokud jste na předchozí otázku odpověděl(a) ano, napište název pořadu, který jste za poslední rok viděl(a).

10. Myslíte si, že by Česká televize měla vysílat více pořadů určených pro sluchově postižené osoby?

ano ne

Příloha B – Dotazy Radě České televize

Vážená Rado České televize,

jsem studentkou třetího ročníku bakalářského studia a v rámci mé bakalářské práce se zabývám vysíláním České televize, konkrétně vysíláním pořadů pro sluchově postižené osoby.

Dovoluji si Vás oslovit a požádat o zodpovězení tří otázek – Vašich jednotlivých názorů, které se týkají vysílání pořadů pro osoby sluchově postižené, které Vy, coby kontrolní orgán České televize, sledujete.

1. Jak vnímáte vysílání pořadů pro sluchově postižené osoby? Myslíte si, že je nadprůměrné, průměrné, či podprůměrné?
2. Myslíte si, že by se do budoucna mohlo rozšířit vysílání pořadů pro osoby se sluchovým postižením se simultánním tlumočením do českého znakového jazyka? Pokud ano, o jaké pořady? (Dle Vašeho názoru.)
3. Myslíte si, že by se vysílání pro sluchově postižené osoby mělo zlepšit? Pokud ano, jakým směrem?

Předem velice děkuji za Vaše odpovědi.

S pozdravem

Jana Kučerová

Studentka

Univerzita Jana Amose Komenského Praha

**Příloha C – Počet pořadů odvysílaných ČT v období
1. 4.–30. 4. 2016**

2016	ČT1	ČT2	ČT24	ČT sport	ČT :D	ČT art
1. 4.	36	36	53	21	57	22
2. 4.	33	40	49	18	33	16
3. 4.	30	45	49	23	41	17
4. 4.	43	37	51	28	59	16
5. 4.	37	36	51	29	58	12
6. 4.	40	39	54	29	58	15
7. 4.	37	39	40	35	58	17
8. 4.	35	37	49	30	58	15
9. 4.	33	41	52	30	35	13
10. 4.	32	47	49	25	38	18
11. 4.	40	36	52	28	59	16
12. 4.	37	37	53	29	57	17
13. 4.	39	39	43	34	57	16
14. 4.	37	37	41	29	57	17
15. 4.	37	37	44	31	57	15
16. 4.	31	40	40	28	34	13
17. 4.	32	36	46	32	39	15
18. 4.	38	35	54	31	60	17
19. 4.	37	35	55	33	58	15
20. 4.	41	40	44	34	58	17
21. 4.	36	38	36	37	58	16
22. 4.	36	36	44	30	59	14
23. 4.	34	39	39	26	32	13
24. 4.	31	46	38	30	40	15
25. 4.	40	40	43	22	60	16
26. 4.	39	40	47	25	57	18
27. 4.	42	40	54	28	58	16
28. 4.	35	37	42	31	58	16
29. 4.	33	40	48	23	58	15
30. 4.	33	41	52	33	36	13
CELKEM	1084	1166	1412	862	1547	471

Příloha D – Počet pořadů z roku 2016 se skrytými titulky, otevřenými titulky a opatřených znakovým jazykem

1. 4.–30. 4. 2016	Pořadů celkem	Skryté titulky	Otevřené titulky	Znakový jazyk
ČT1	1084	922	0	38
ČT2	1166	976	16	80
ČT24	1412	977	30	63
ČT sport	862	602	49	34
ČT :D	1547	1224	0	42
ČT art	471	357	30	20

Příloha E – Počet pořadů odvysílaných ČT v období 1. 9.–30. 9. 2017

2017	ČT1	ČT2	ČT24	ČT sport	ČT :D	ČT art
1. 9.	37	38	58	28	55	11
2. 9.	35	38	57	24	33	13
3. 9.	38	45	45	37	34	11
4. 9.	43	37	48	23	57	12
5. 9.	38	36	51	28	55	11
6. 9.	41	40	29	35	57	12
7. 9.	37	39	42	35	55	13
8. 9.	38	38	45	31	53	12
9. 9.	32	39	38	20	29	12
10. 9.	35	42	46	25	37	15
11. 9.	39	38	52	26	56	11
12. 9.	39	39	56	24	53	13
13. 9.	42	42	41	31	55	14
14. 9.	38	39	46	36	53	15
15. 9.	37	42	53	21	53	14
16. 9.	33	40	50	25	34	14
17. 9.	35	45	49	27	34	13
18. 9.	39	39	50	18	56	15
19. 9.	40	38	41	24	54	15
20. 9.	43	41	52	25	57	13
21. 9.	37	39	54	50	55	15
22. 9.	38	38	55	24	54	13
23. 9.	32	36	51	14	34	14
24. 9.	36	28	42	22	35	13
25. 9.	40	35	49	22	58	13
26. 9.	39	32	52	27	55	11
27. 9.	39	40	53	35	57	12
28. 9.	26	43	59	26	49	16
29. 4.	41	39	54	27	54	13
30. 9.	34	42	51	24	35	12
CELKEM	1121	1167	1469	814	1456	391

Příloha F – Počet pořadů z roku 2017 se skrytými titulky, otevřenými titulky a znakovým jazykem

1. 9.–30. 9. 2017	Pořadů celkem	Skryté titulky	Otevřené titulky	Znakový jazyk
ČT1	1121	1043	0	35
ČT2	1167	1026	3	79
ČT 24	1469	1055	27	55
ČT sport	814	658	42	24
ČT :D	1456	1109	0	48
ČT art	391	299	32	13

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jana Kučerová

Obor: Bc. SMK

Forma studia: Kombinované

Název práce: Česká televize jako médium veřejné služby pro osoby se sluchovým postižením

Rok: 2019

Počet stran textu bez příloh: 72

Celkový počet stran příloh: 7

Počet titulů českých použitých zdrojů: 12

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 9

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jaroslav Buček, Ph.D.